Bos' schoolatlas der geheele aarde

BERICHT VOOR DEN TWINTIGSTEN DRUK.

De grootste verbetering, die de atlas bij dezen druk heeft ondergaan, is het opnemen van een nieuwe Alpenkaart. Terwijl de inhoud der kaart voor mijn verantwoording komt, was hare samenstelling en uitvoering geheel toevertrouwd aan de bekwame hand van den Heer TH. M. M. VAN GRIEKEN (firma J. H. VAN DE WEIJER).

Verder is het aantal wijzigingen, noodig om den atlas op de hoogte van den tijd te houden, ditmaal weder zeer groot geweest. Door het uitvoerig materiaal, waarover het Geographisch Instituut thans beschikt [1]*, is het mogelijk vele details nauwkeurig te doen controleeren, waarvoor ik vroeger op de nieuwste drukken der groote handatlassen moest vertrouwen, die niet altijd zoo goed bijgehouden worden als men wel zou verwachten. Waar men dus afwijkingen van zulke atlassen vindt, moge men niet altijd aan onnauwkeurigheid onzerzijds denken, al kan die natuurlijk eveneens voorkomen.*

Tot mijn spijt was Blad 39 afgedrukt voor de nieuwe grensregeling tusschen Kameroen en Fransch-Kongo en de afkondiging van het Fransche protectoraat over Marokko bekend werden; beide konden echter op Blad 2 nog worden opgenomen.

Dat ik ervoor zorg draag, het karakter van den atlas als Schoolatlas zuiver te bewaren behoeft nauwelijks gezegd.

Het is mij ten slotte hoogst aangenaam, dank te kunnen brengen aan allen die opmerkingen omtrent leemten en fouten inzonden; en in 't bijzonder aan den Heer L. A. BAKHUIS, *referendaris bij het Departement van Koloniën, voor het aanbrengen van de situatie der nieuwe havenwerken van Soerabaja op Blad 35; aan den luit. ter zee* C. C. KAISER *voor het vervaardigen eener voorloopige schetsteekening van de uitkomsten der Corantijn-expeditie, ten behoeve van Blad 46; aan den Heer* WOUTER COOL, *adjunct-directeur der Gemeentewerken te Rotterdam en aan de Directie der Publieke Werken te Amsterdam voor hunne onmisbare hulp bij de kaartjes der havenwerken op Blad 10; en wederom aan den Heer* F. E. VAN HENNEKELER, *referendaris bij het Departement van Waterstaat, voor zijne opgaven omtrent den stand van exploitatie en aanleg der Nederlandsche spoor- en tramlijnen en aan den Heer* A. VOOGD, *redacteur van het dagblad Scheepvaart te Rotterdam, voor de herziening van de lijst der stoomvaartlijnen op Blad 2.*

UTRECHT, April 1912. J. F. NIERMEYER.

Nierkerk
Nierkerken

---

[1]) Ik stel er prijs op, hierbij mede te deelen dat de boeken- en kaartenverzameling van het Instituut ten gebruike van ieder vakgenoot en beoefenaar van verwante wetenschappen openstaat.

LIJST DER KAARTEN*).

1. **Hoogten en diepten der aarde** (Westelijk en Oostelijk halfrond).
   Noordpoolstreken, Zuidpoolstreken.
   Regen- en Sneeuwval.
2. **Koloniën en Wereldverkeer.** (Met lijst van stoomvaartlijnen).
   Menschenrassen. Dichtheid van bevolking.
   Zeestroomen.
3. **Isothermen voor Januari.**
   Isothermen voor Juli.
   Isothermen voor het Jaar.
   Isoamplituden.
   Isobaren voor Januari.
   Isobaren voor Juli.
4. **Europa** natuurkundig.
5. **Europa** staatkundig.
6. **Middel-, West- en Zuid-Europa.** — Verkeerswegen; Kolenbeddingen; Visscherijen. (Met drie bijkaarten: Industriestreek van Midden-Engeland; Ruhr-Wupper-Industriestreek; Londen.)
7. **Kustvormen van Europa.**
   1. Wadden- en Föhrdenkust van Sleeswijk. — 2. Kust van Gascogne (Duinen, Etangs). — 3. Podelta en Lagunen. — 4. Duitsche Noordzeekust (Waddenkust met riviermonden). — 5. Duitsche Oostzeekust (Haffen). — 6. Zuid-Russische Limankust. — 7. Ria's-kust van Gallicië. — 8. Noorweegsche Fjordenkust. — 9. Italiaansche boogkust. — 10. Dalmatische kust. — 11. Finsche scherenkust.
8. **Europa:** Volksstammen.
   Europa: Dichtheid van bevolking.
9. **Nederland.** Grondsoorten.
10. **Nederland:** De Havenwerken van Rotterdam. — De Havenwerken van Amsterdam. — De Neder-Rijn boven Driel. — De Haven van IJmuiden.
11. **Nederland:** Kaarten en Profielen, betrekking hebbende op den Zuidplaspolder, dienende ter verduidelijking van den waterafvoer uit het Polderland***).
    Nederland: Hoogtekaart.
12. **Nederland:** Overzicht en verkeerswegen.
13. **Noord-Holland, Zuid-Holland** en **Utrecht.**
14. **Groningen, Friesland, Drente** en **Overijsel.**
15. **Gelderland** en **Noord-Brabant.**
16. **Zeeland** en **Limburg.**
17. **De Alpen****).
    De Alpen: Staatkundig Overzicht, met lijst der voornaamste tunnels.
    De Alpen: Geologisch Overzicht.
18. **Duitschland** natuurkundig (met eene bijkaart: Geologisch kaartje van Zuid- en Midden-Duitschland).
19. **Duitschland** staatkundig (met eene bijkaart: de Thüringsche Staten).
20. **Zwitserland.**
    België en **Luxemburg.**
21. **Frankrijk** (met twee bijkaarten: Corsica; Talen en dialecten).
22. **Oostenrijk-Hongarije** en **Roemenië** (met twee bijkaarten: de Karst; de Volksstammen van O.-H.).
23. **Rusland.**
24. **Scandinavië.**
    Denemarken (met drie bijkaarten: IJsland; Bornholm; de Fär-Öer).
25. **Groot-Brittannië** en **Ierland** (met eene bijkaart: Graafschappen; Steenkool en IJzer).
26. **Spanje** en **Portugal** (met eene bijkaart: Regenhoeveelheid, groote Bevloeiingen en Steppen).
27. **Italië** (met eene bijkaart: de Vesuvius).
28. **Balkan-Schiereiland** natuurkundig.
29. **Balkan-Schiereiland** volkenkundig.
    Balkan-Schiereiland staatkundig (met eene bijkaart: Konstantinopel).
30. **Azië** natuurkundig (met twee bijkaarten: Klein-Azië; Palestina).
31. **Azië** staatkundig (met eene bijkaart: Dichtheid van bevolking.
32. **Zuid-Azië** (met eene bijkaart: Japan).
33. **Insulinde** (met twee bijkaarten: de Molukken; de westelijke Kleine Soenda-eilanden).
34. **Java** geologisch.
    Java natuurkundig (met eene bijkaart: Straat Soenda).
    Java staatkundig.
35. **Batavia**; Weltevreden.
    Soerabaja.
    De Smeroe-top in 1879 en in 1885.
36. **Sumatra** (met vier bijkaarten: Ondernemingen ter Oostkust; Noordpunt; Padangsche Beneden- en Bovenlanden; Padang).
37. **Borneo, Celebes.**
38. **Afrika** natuurkundig (met twee bijkaarten: de Nijl-delta en het Suez-kanaal; Suez).
39. **Afrika** staatkundig (met eene bijkaart: Algerië en Tunis).
40. **Afrika:** Verkeerswegen. — Nijldal beneden Sioet. — Zuid-Afrika.
41. **Noord-Amerika** natuurkundig (met twee bijkaarten: Kolenvelden in de V. S.; Mississippi-mondingen).
42. **Noord-Amerika** staatkundig (met eene bijkaart: de Noordoostelijke Vereenigde Staten).
43. **Noord-Amerika:** New-York en Omgeving. Panama-kanaal.
44. **De Vereenigde Staten van Amerika** en **Mexico.**
45. **Zuid-Amerika** natuurkundig en staatkundig (met twee bijkaarten: Curaçao; de St. Anna baai).
46. **Suriname, Guyana, Middel-Amerika** en **West-Indië.**
47. **Australië** (met vijf bijkaarten: Open ringrifeiland; gesloten ringrifeiland; kratereiland met walrif; strandrif; Zuidoostelijk Australië).

---

*) Voor de hoogteligging van de grenzen der kleurvlakken op de natuurkundige kaarten der landen van Europa zie men de verklaring van Blad 17, *de Alpen.*

**) Op de Alpenkaart zijn de hoofdlijnen der spoorwegen onderscheiden van de minder belangrijke.

***) De *Zuidplaspolder* (4355 HA.) was de eerste droogmakerij, bij welker droogleggingstoombemaling werd toegepast, hoewel nog met windbemaling vereenigd. Het gunstig resultaat, met de eerste verkregen, heeft er sterk toe meegewerkt, dat bij de droogmaking van den Haarlemmermeer de stoom, en nu uitsluitend, in gebruik werd gesteld.

De bedijking ten behoeve der uitmaling van den Zuidplas begon in 1828; van 1830 tot 1835 werden de werken gestaakt, om staatkundige redenen; in 1836 begonnen de windmolens het werk, in 1837 de stoomgemalen; in 1839 had de eerste bezaaiing plaats.

De Ringvaart werd ten Westen, Zuiden en Oosten om den ringdijk gegraven. Men was voor haar aan het peil gebonden dat de plas zelve bezat (1,53 M. — AP.), omdat eenige molens van andere polders, die op den plas uitsloegen, thans op de Ringvaart moesten kunnen uitslaan.

De drooglegging en drooghouding geschiedden door 30 windmolens en 2 stoomgemalen, die op de kaart zijn voorgesteld. Het zomerpeil werd bepaald op 5,61 M. — AP. In 't geheel moest het water 6,64 M. hoog worden opgebracht, en het was dus noodig de opvoering te splitsen, voor de windmolens in vieren, voor de stoomgemalen in tweeën.

Vier molens te Waddingsveen en vier aan den Kortenoord brachten het water ter hoogte van 1,94 M. op in twee afzonderlijke benedenboezems, dus van 5,61 tot 3,67 M. — AP.

Vijf molens te Waddingsveen en vijf aan den Kortenoord brachten het water uit de benedenboezems in den gemeenschappelijken boezem, gevormd door de Ringvaart, welker peil is 1,53 M. — P.

(In 1859 is een dezer vijf molens te Waddingsveen verplaatst als benedenmolen onder Nieuwerkerk a/d IJsel).

Zeven molens brachten het water uit de Ringvaart op een lagen bovenboezem, 1,28 M. boven 't peil der Ringvaart, dus van 1,53 op 0,25 M. — AP.

Vijf molens brachten het water van 0,25 — AP. tot 1,03 M. + AP. in den hoogen boezem, van waar het door eene uitwateringsluis op den IJsel kwam. Deze hooge bovenboezem was noodig om onafhankelijk te blijven van de zeer afwisselende waterstanden in den IJsel.

Al deze 12 molens stonden nabij Kortenoord.

De beide stoomgemalen werkten geheel afgescheiden van de molenboezems en brachten tezamen het water uit den polder in den hoogen bovenboezem. Het benedenstoomgemaal brengt het (nog) van 5,81 tot 2,61 M. — AP. in een kleinen tusschenboezem, waaruit het door het bovenstoomgemaal wordt opgemalen tot in den hoogen bovenboezem. Deze tusschenboezem heeft door een duiker onder de Ringvaart door gemeenschap met het bovenstoomgemaal. De reden, dat deze stoomgemalen van de Ringvaart afgescheiden zijn gehouden, is, dat ze moesten kunnen werken, wanneer de Ringvaart reeds door de windmolens was volgemalen.

De stoomgemalen waren vijzelmolens van 30 PK. In 1871 werden ze omgebouwd tot schepradmolens van 90 PK. Deze sloegen zooveel meer water uit, dat tien windmolens konden worden afgebroken. In 1876 ondergingen de overige hetzelfde lot. Toen werd nl. te Waddingsveen gebouwd een stoomgemaal met centrifugaalmachine van 128 PK., voor de loozing van het polderwater in den Ringvaart en een daaraan gelijk gemaal te Kortenoord voor de opbrenging uit den Ringvaart in den IJsel. De molenboezems konden nu worden drooggelegd, de tusschenboezems vervielen vanzelve, maar ook de hooge boezem kon men missen, daar zulk een waterberging bij stoombemaling overbodig is; alleen een klein gedeelte daarvan bleef bestaan als molenkolk der stoomgemalen.

De kaartjes geven den toestand dadelijk na de drooglegging aan, met bijvoeging van de spoorlijn en de nieuwe werken; de plassen bij Nieuwerkerk zijn drooggelegd (ze behooren tot den Prins Alexanderpolder) en evenzoo de Voorofsche plas bij Waddingsveen.

De landen in den Zuidplaspolder liggen niet alle even hoog; in 't algemeen liggen de Noordelijke hooger (gem. 4,80 — AP.) dan de Zuidelijke (gem. 5 M. — AP.). Vandaar dat aanvankelijk het plan bestond een scheiding in den polder te maken en twee zomerpeilen te gebruiken, 5,61 en 5,81 M. Dit plan is opgegeven, omdat de hoogere en lagere gronden ten deele dooreen liggen. Thans helpt men zich door water in te laten voor de hoogere gronden, die meest voor bouwland in gebruik zijn, en door kleine windmolens voor de laagst gelegene.

HOOGTEN EN DIEPTEN DER AARDE

(In Lambert's vlak-gelijkevenredige Equator-Projectie.)

Verhouding der Oppervlakken
1 m.M² op de kaart = 8100 K.M² in de natuur.

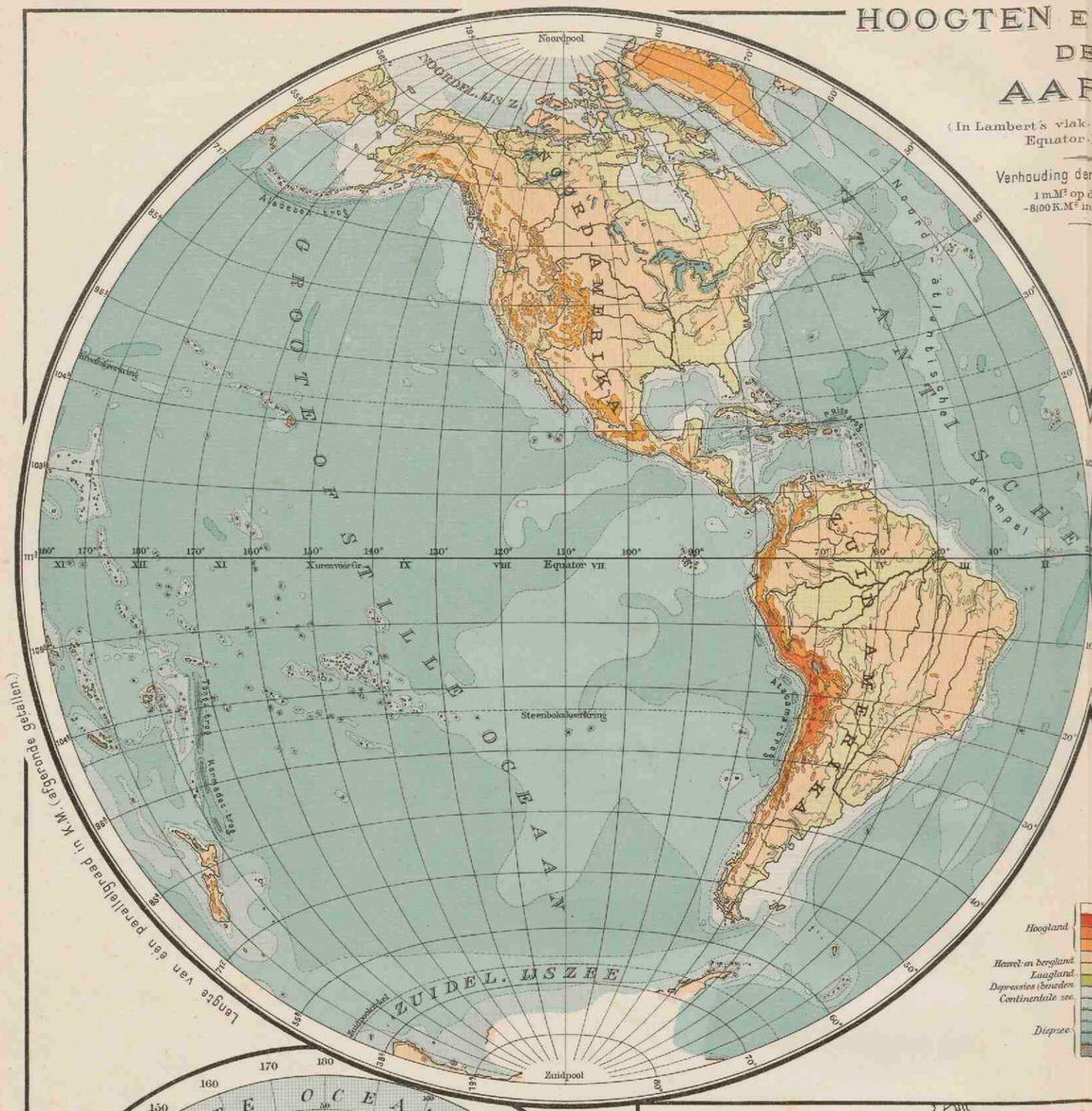

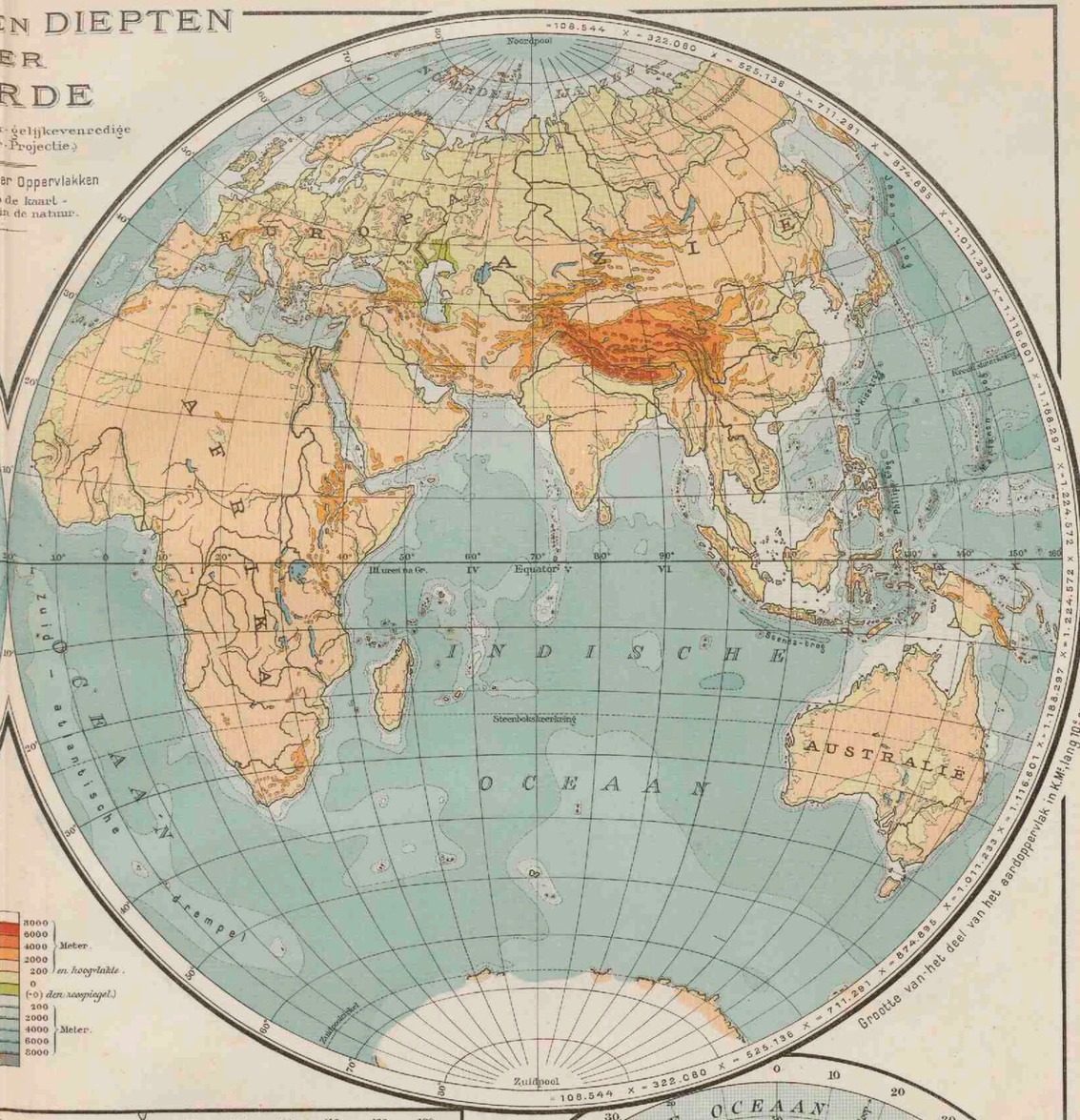

Hoogland 8000 6000 4000 2000 200 Meter.
Heuvel- en bergland.
Laagland. 0
Depressies (beneden (-0) den zeespiegel.)
Continentale zee. 200 2000 4000 6000 8000 Meter.
Diepzee.
en hoogvlakte.

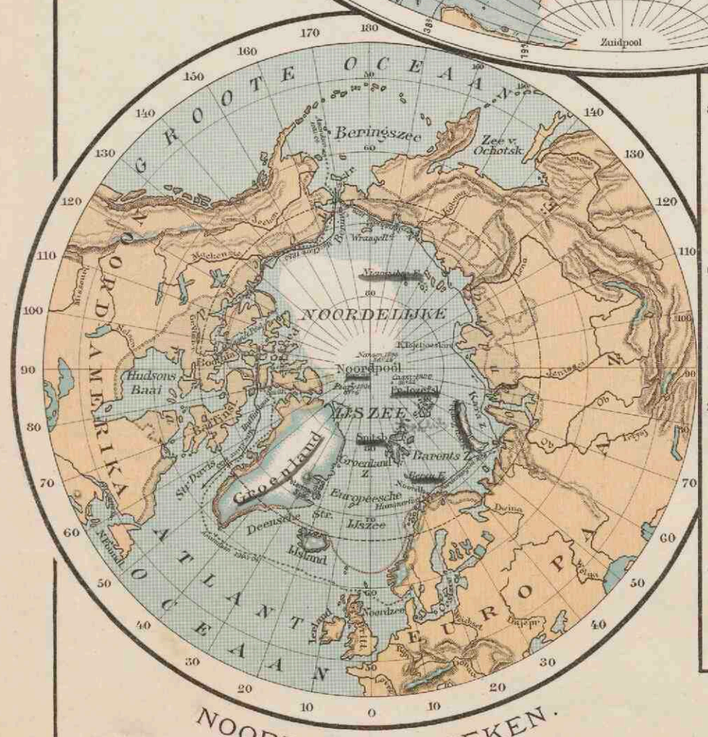

NOORDPOOLSTREKEN.

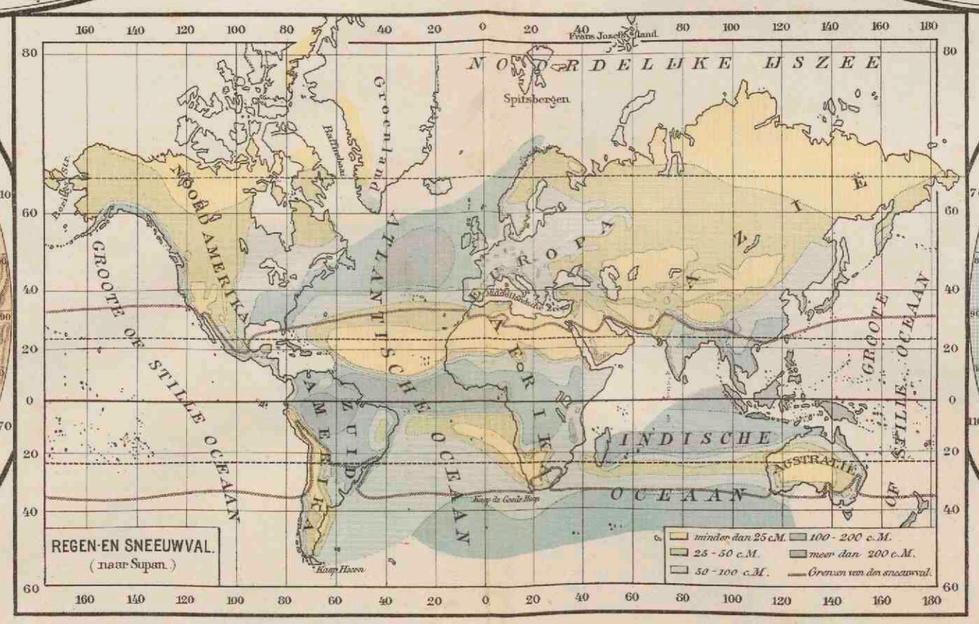

Verklaring voor de beide Poolstreken. Boomgrens. Boomloos gebied. Grens der voortdurend door menschen bewoonde streken.
Routes: Mac Clure 1850_53. Nordenskjöld 1878_79. Amundsen 1903_06. Gletsjertervein.

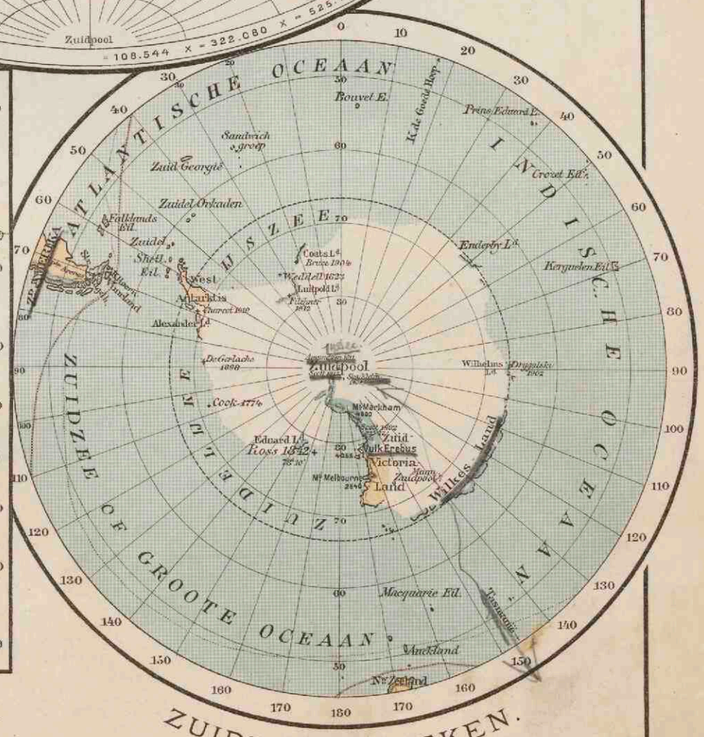

ZUIDPOOLSTREKEN.

Groningen J.B. Wolters.
Lith. v.d. Weijer Groningen.

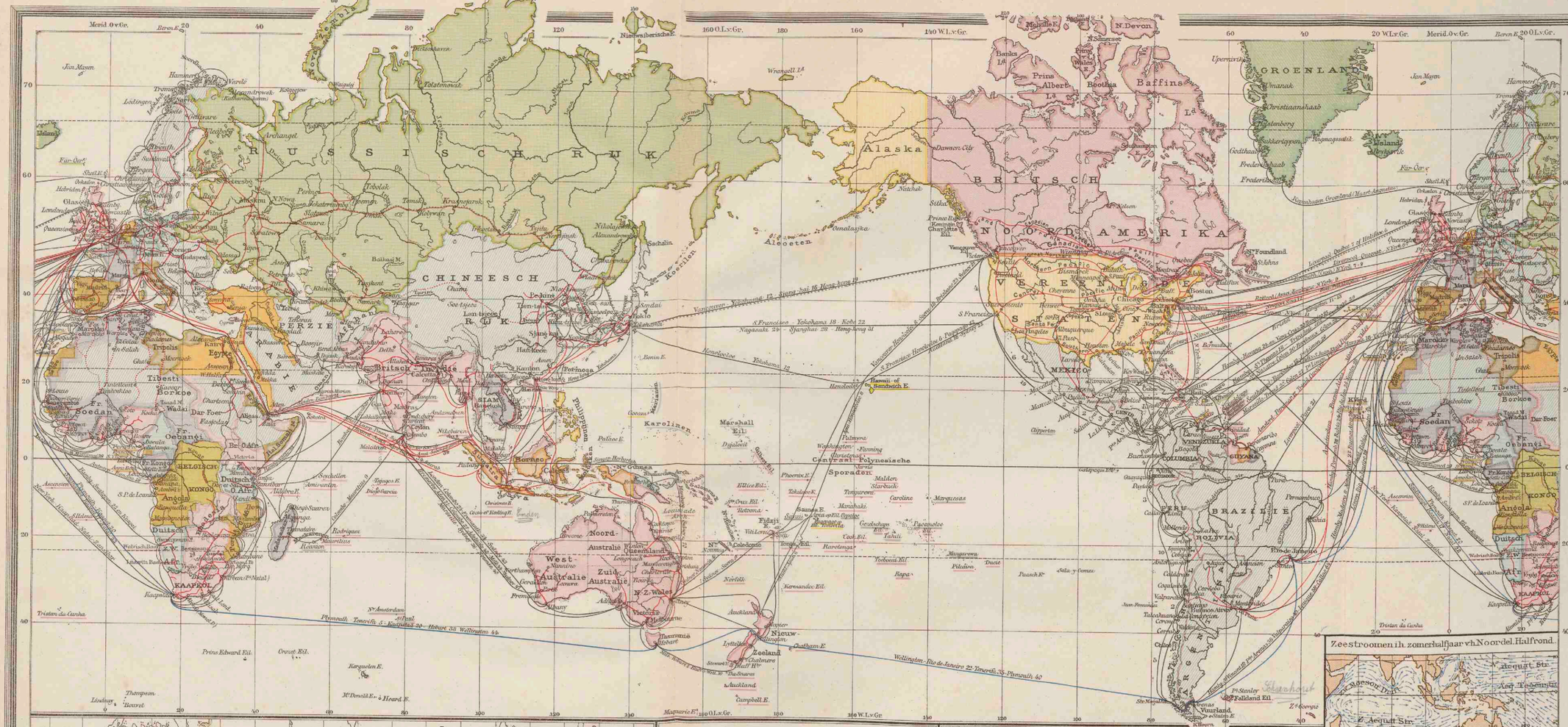

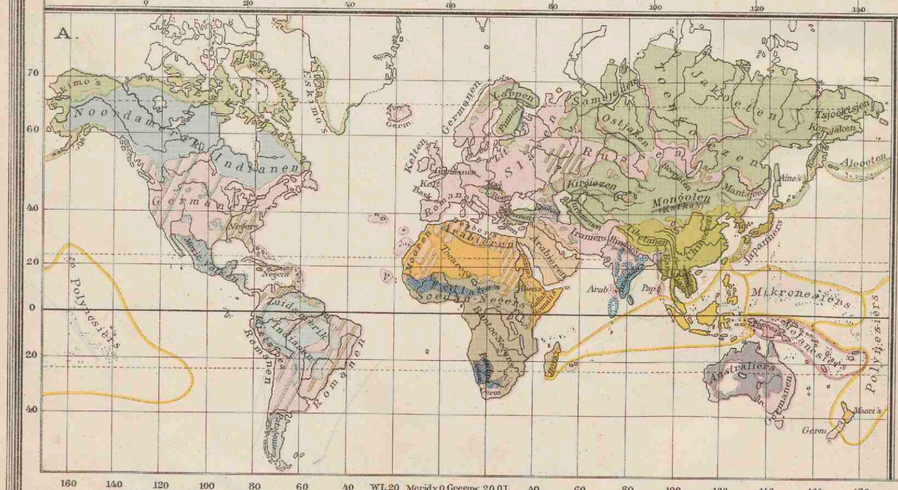

KOLONIËN EN WERELDVERKEER

Nederlandsch. Britsch. Fransch. — Duitsch. Russisch. Portugeesch. — Italiaansch. Spaansch. Deensch. — Turksch. Belgisch. Vereenigde St. — Staten zonder kolonien.

Stoombootlijnen. — Nederlandsche Stoombootlijnen.
Het cijfer duidt den duur der reis aan in dagen.
Korteste reisroute om de Aarde (9 dagen.) Liverpool-Wladiwostok-Wladiwostok-Vancouver-Europa-Liverpool.
Korteste zeeweg om de Aarde (9 dagen.) Vancouver-Europa-Yokohama-Vancouver-Quebec-S.
Belangrijkste Spoorwegen. — Bijvrauwwegen.
Steden, met meer dan 300.000 inw.

A. MENSCHENRASSEN

Kaukasisch of Blank ras.
Indo-Europeanen of Indo Germanen.
Semieten.
Hamieten.
Kaukasiërs volken.

Mongolen.
Zuidoostelijke Mongolen.
Koryaken en Jukgahiren.
Noordelijke Mongolen.
Eskimo's en Beringsvolken.

Indianen.
Noordamerikaansche Indianen.
Zuidamerikaansche Indianen.
Mexicanen en Kleinpoca-volken.

Negers.
Soedan-Negers.
Fellata's.
Bantoe-Negers.

Drawida's.
Maleiers.
Papoea's.

Australiërs.
Hottentotten en Boschjesmannen.

B. DICHTHEID VAN BEVOLKING

op 1 KM²

minder dan 1 mensch.
1 - 10 menschen.
10-50
50 - 100 menschen.
100 - 200
meer dan 200

ZEESTROOMEN

in het winterhalfjaar v. h. Noordel. Halfrond.

Warme stroomen. — Koude stroomen.
De kracht van den stroom is aangedaid door de relatieve dichtheid der pijltjes.

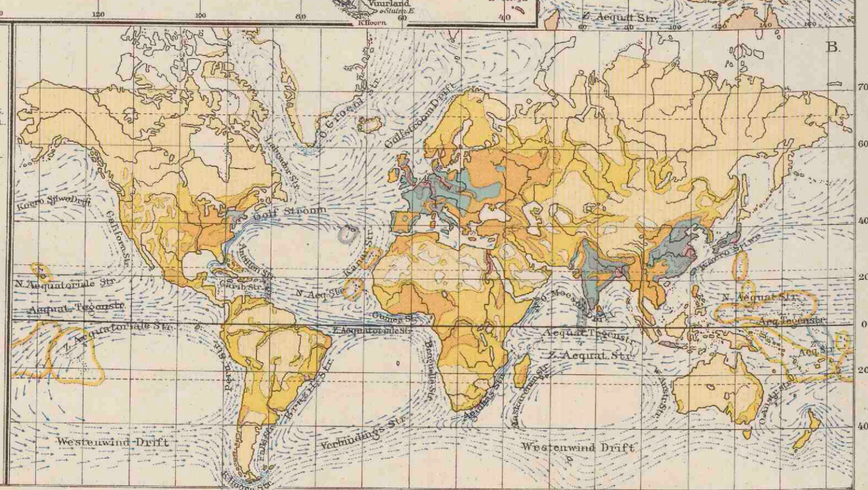

Groningen J. B. Wolters.

Lith. v. d. Weijer Groningen.

DE BELANGRIJKSTE STOOMVAARTLIJNEN VOOR HET WERELDVERKEER, ONDER NEDERLANDSCHE VLAG.

(Geregelde diensten.)

STOOMVAART MPIJ. „NEDERLAND": van Amsterdam via Southampton—Lissabon—Tanger—Algiers—Genua Port-Said—(Colombo)—Sabang—Singapore naar Batavia (34 dagen), Cheribon, Semarang, Soerabaja.
ROTTERDAMSCHE LLOYD: van Rotterdam via Southampton—Lissabon—Tanger—(Gibraltar)—Marseille—Port-Said—(Colombo) naar Padang, Batavia (34 dagen), Cheribon, Semarang, Soerabaja.
STOOMVAART MPIJ. „OCEAAN": van Amsterdam via Liverpool naar Pinang, Singapore, Batavia (60 dagen), Semarang, Soerabaja.
KONINKL. W.-I. MAILDIENST: van Amsterdam naar Paramaribo (17 dagen), Demerara, Trinidad, Carupano, Cumana, Guanta, La Guaira, Puerto Cabello, Curaçao, Jacmel, Aux Cayes, Port au Prince, New-York en terug via Havre.
HOLLAND-AMERIKA LIJN: van Rotterdam via Boulogne-sur-Mer en Halifax naar New-York (9 d.) en van Rotterdam naar Newport-News (12 d.)
Van Rotterdam naar Quebec en Montreal (9 d.).
Van Rotterdam naar Boston (12 d.).
Van Rotterdam naar Baltimore (13 d.).
Van Rotterdam naar Philadelphia (12 d.).
Van Rotterdam naar Savannah (20 d.).
Van Rotterdam naar San Francisco (na opening van het Panamakanaal).
KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD: van Amsterdam via Duinkerken op Buenos Aires, Montevideo en Brazilië.
KONINKL. NEDERL. STOOMVAART MPIJ.: van Amsterdam en Rotterdam naar alle belangrijke havens in Noordzee (vasteland), Oost- en Middellandsche Zee, alsmede van Rotterdam naar de Levant, Alexandrië en Syrië.
INDISCHE LLOYD: van Rotterdam naar Bombay en Karatsji.
STOOMVAART MPIJ. „ZEELAND": van Vlissingen naar Queenboro (Londen).
HOLLANDSCHE STOOMBOOT MPIJ.: van Amsterdam en Rotterdam naar Londen en Hull.
Wx. H. MÜLLER EN Co's BATAVIERLIJN: van Rotterdam naar Londen.
KONINKLIJKE PAKETVAART MPIJ.: tusschen de havens van den O.-I. Archipel.
JAVA-CHINA-JAPAN LIJN: van Batavia via Semarang—Soerabaja—Makassar naar Hongkong, Sjanghai, Yokohama, Kobe en via Amoy en Hongkong terug.
JAVA-BENGALEN LIJN: van Batavia naar Rangoen en Calcutta.
JAVA-AUSTRALIË LIJN: van Batavia naar Sydney en Melbourne.
KONINKL. NEDERL. MIJ. TOT EXPLOITATIE VAN PETROLEUMBRONNEN IN NEDERL. INDIË: van Sumatra naar Oost-Azië, naar de Zwarte Zee en naar Amerika.
AMERICAN PETROLEUM COMPANY: Van Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen naar New-York en Philadelphia.
Wx. H. MÜLLER EN Co's ALGEMEENE SCHEEPVAART MPIJ.: van Rotterdam op de ertshavens in Zweden, Spanje en Afrika, en op Aberdeen en Middlesborough.

VOORNAAMSTE STOOMVAARTLIJNEN, WAARMEDE VERSCHEPING ONDER VREEMDE VLAG PLAATS HEEFT VAN UIT AMSTERDAM—ROTTERDAM.

(Geregelde diensten.)

UNION CASTLE LINE: van Southampton naar Kaapstad, Port Elizabeth (Algoa baai), East London, Port Natal (Durban), Delagoabaai, Beira.
WHITE STAR LINE: van Southampton naar New-York.
GREAT EASTERN RAILWAY COMPANY (Harwich-Hoek van Holland route): van Rotterdam naar Londen.
ALLAN LINE: van Liverpool naar Quebec en Montreal.
CUNARD LINE: van Liverpool naar New-York.
CANADIAN PACIFIC RAILWAY STEAMSHIP LINE: van Southampton naar Quebec en Montreal.
DET OSTASIATISKE KOMPAGNI: van Kopenhagen via Rotterdam naar St. Thomas en Britsch en Nederlandsch West-Indië en van Kopenhagen naar Pinang, Singapore en Oost-Azië.
DAMPFSCHIFFAHRTGESELLSCHAFT ARGO: van Hamburg via Rotterdam naar Oporto en Lissabon en naar Marokko en van Rotterdam naar Libau.
NIPPON-YUSEN-KAISHA: van Rotterdam naar Singapore, Hongkong, Yokohama, Kobe, Moji en Nagasaki.
ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY: van Southampton naar West-Indië en Centraal-Amerika.
RED STAR LINE: van Antwerpen naar New-York en Philadelphia.
PENINSULAR AND ORIENTAL ST. N. CY: van Londen naar Japan en Australië.
BIBBY LINE: van Liverpool naar Rangoon.
DEUTSCHE OST-AFRIKA LINIE: van Hamburg—Rotterdam naar (Dover), Lissabon, Tanger of Algiers, Marseille of Genua, Napels, Port-Saïd, Suez, Aden, Mombas, Tanga, Zanzibar, Dar-es-Salim, Mozambique, Beira, Delagoabaai, Port Natal (Durban).
HAMBURG-AMERIKA LIJN: van Rotterdam n. Pinang, Singapore, Hongkong, Sjanghai, Kobe, Yokohama.
DEUTSCH-AUSTRALISCHE DAMPFSCHIFF-GESELLSCHAFT: van Rotterdam via Kaapstad naar Australië en terug via Java naar Amsterdam.
HAMBURG-SÜDAMERIKANISCHE DAMPFSCHIFF-GESELLSCHAFT NORDD. LLOYD, DAMPFSCHIFFFAHRTGESELLSCHAFT HANSA en HAMBURG—AMERIKA LINIE: van Santos naar Rotterdam.
DAMPFSCHIFF-GESELLSCHAFT HANSA: van Rotterdam naar Bombay en Karatsji en van Rotterdam naar Colombo, Madras en Calcutta.
DAMPFSCHIFF-GESELLSCHAFT NEPTUN: van Rotterdam op alle havens van de Noord- en Oostzee.
DEUTSCHE LEVANTE LINIE: van Rotterdam naar de Adriatische Zee en Levant.
ELDER DEMPSTER LINE: van Hamburg via Rotterdam naar de Westkust van Afrika, vice versa.
NORDDEUTSCHE LLOYD: van Rotterdam naar Pinang, Singapore, Hongkong, Sjanghai, en terug via Java naar Amsterdam.
COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE: van Havre naar New-York en Centraal-Amerika.
MESSAGERIES MARITIMES: van Marseille naar Japan en Australië.
MARITIEME DIENST VOOR DEN ROEMEENSCHEN STAAT (Westerlijn): van Rotterdam naar de Roemeensche havens.
WILSON LINE: van Hull naar Oost- en Middellandsche Zee en naar New-York—Boston.
STOOMVAARTMAATSCHAPPIJ ADRIA: van Rotterdam naar de Adriatische Zee.
WOERMANN LINIE: van Hamburg via Rotterdam naar de Westkust van Afrika.
HAMBURG-BREMEN-AFRIKA LINIE: van Bremen naar de Westkust van Afrika via Rotterdam.
ROLAND LINIE: van Bremen via Rotterdam naar Chili en Peru.
URANIUM STEAMSHIP Co.: van Rotterdam naar Halifax en New-York.

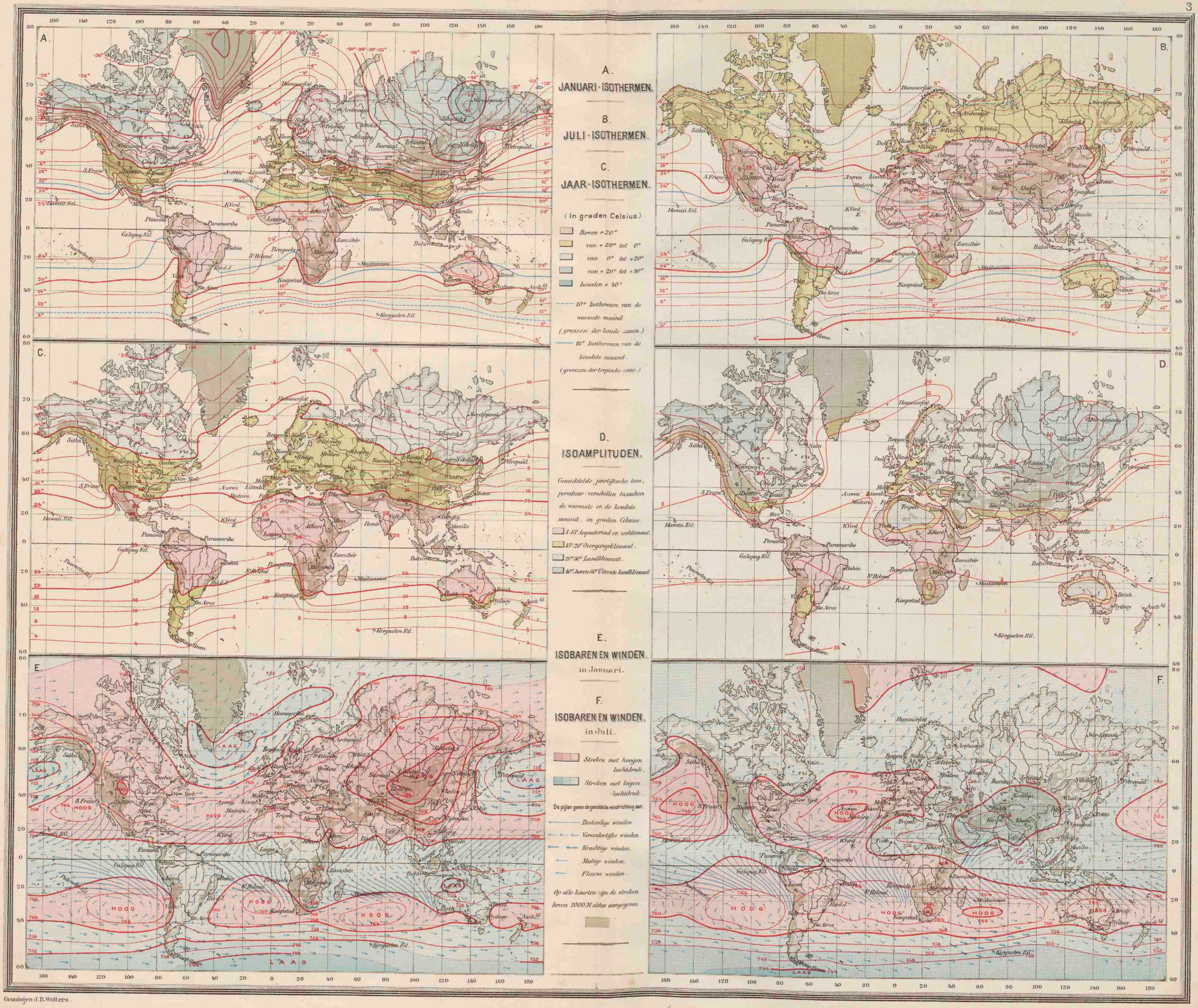

A. JANUARI-ISOTHERMEN.

B. JULI-ISOTHERMEN.

C. JAAR-ISOTHERMEN.

(In graden Celsius.)

- Boven +20°
- van +20° tot 0°
- van 0° tot +20°
- van + 20° tot + 40°
- beneden + 40°

10° Isothermen van de warmste maand (grenzen der koude zonen.)

18° Isothermen van de koudste maand. (grenzen der tropische zone.)

D. ISOAMPLITUDEN.

Gemiddelde jaarlijksche temperatuur-verschillen tusschen de warmste en de koudste maand, in graden Celsius.

- 1-15° Aequatoriaal en zeeklimaat.
- 15°-20° Overgangsklimaat.
- 20°-40° Landklimaat.
- 40°-boven 60° Uiterste landklimaat

E. ISOBAREN EN WINDEN. in Januari.

F. ISOBAREN EN WINDEN. in Juli.

- Streken met hoogen luchtdruk.
- Streken met lagen luchtdruk.

De pijlen geven de gemiddelde windrichting aan.

- Bestendige winden.
- Veranderlijke winden.
- Krachtige winden.
- Matige winden.
- Flauwe winden.

Op alle kaarten zijn de streken boven 1000 M. aldus aangegeven.

Groningen J. B. Wolters.

Lith. v. d. Weijer Groningen.

Eiropa. 4

EUROPA.

Schaal 1:15.000.000.

Groningen J.B. Wolters.

Lith. v.d. Weijer Groningen.

Groningen J.B. Wolters.

Lith. v.d. Weijer. Groningen.

Mid, West- & South Europe. 6

Groningen J.B. Wolters.
Lith. v.d. Weijer Groningen.

Rustvarme v. Europe 7

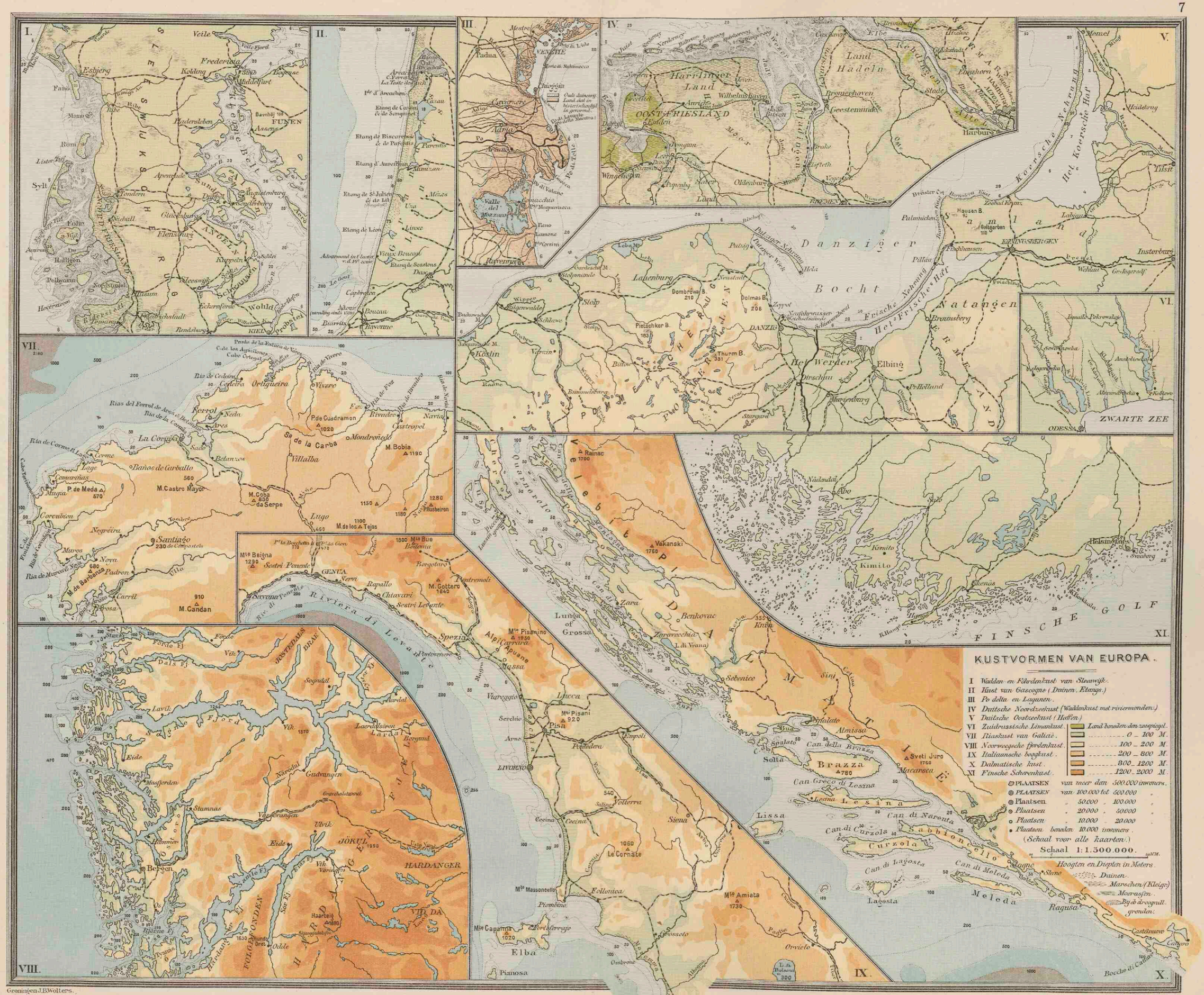
I.
II.
III.
IV.
V.
VI.
VII.
VIII.
IX.
X.
XI.
KUSTVORMEN VAN EUROPA.
I Wadden en Fêardenkust van Stesswijk.
II Kust van Gascogne (Duinen, Etangs.)
III Po delta en Lagunen.
IV Duitsche Noordzeekust (Waddenkust met riviermonden.)
V Duitsche Oostzeekust (Haffen.)
VI Zuidrusssische Limankust.
VII Riaskust van Galicie.
VIII Noorweegsche fjordenkust.
IX Italiaansche boogkust.
X Dalmatische kust.
XI Finsche Scherenkust.
Land beneden den zeespiegel.
0 – 100 M.
100 – 200 M.
200 – 800 M.
800 – 1200 M.
1200 – 2000 M.
PLAATSEN van meer dan 500.000 inwoners.
PLAATSEN van 100.000 tot 500.000
Plaatsen 50.000 – 100.000
Plaatsen 20.000 – 50.000
Plaatsen 10.000 – 20.000
Plaatsen beneden 10.000 inwoners.
(Schaal voor alle kaarten.)
Schaal 1:1.500.000.
Hoogten en Dieptes in Meters.
Duinen.
Marschen (Kleigr.)
Moerassen.
Bij ab droogrull. gronden.
Groningen J. B. Wolters.
Lith. v. d. Weijer Groningen.

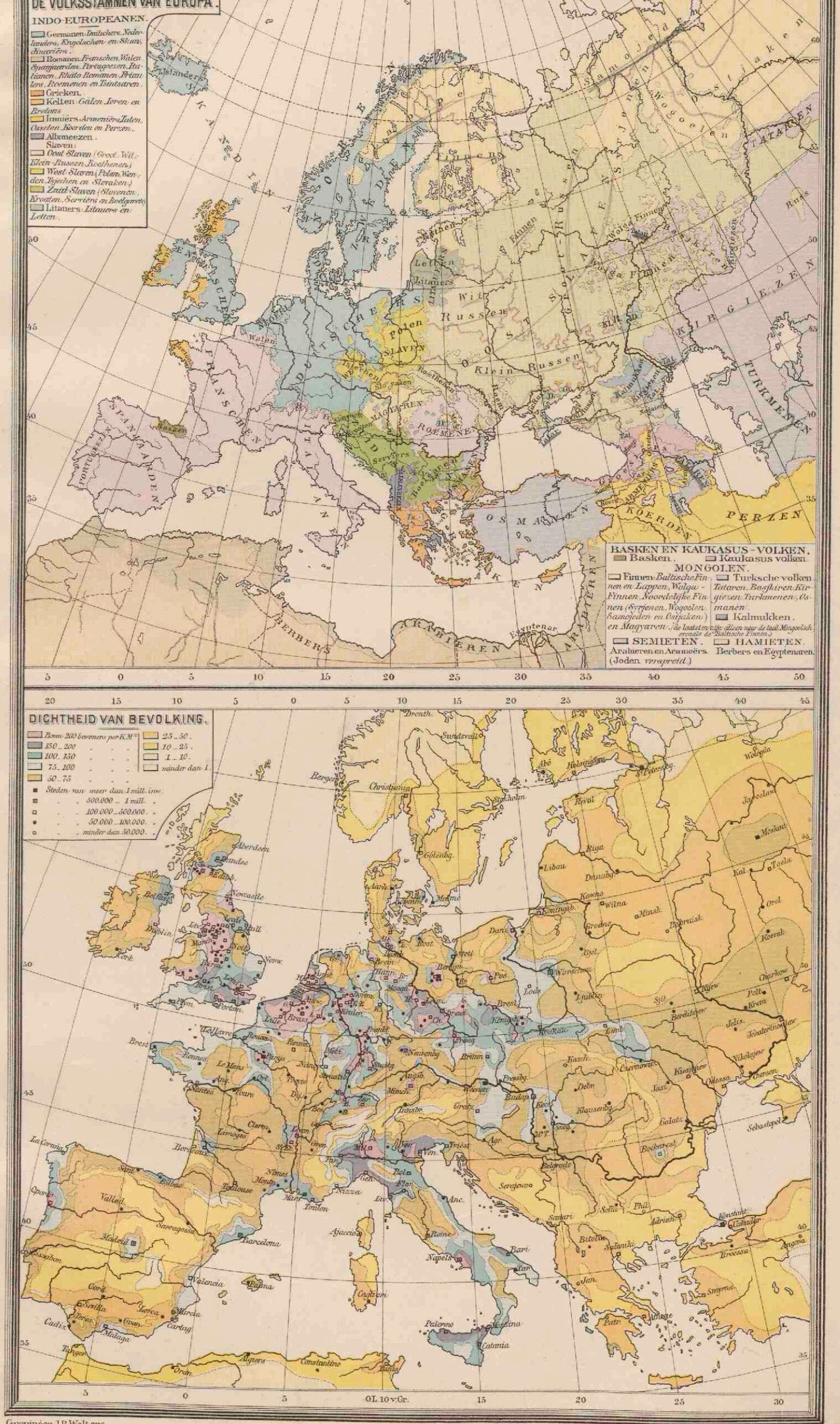

Groningen J. B. Wolters.

Lith. v. d. Weijer Groningen

Nederland. 9

Groningen J.B. Wolters.

Lith. v.d. Weijer Groningen.

Netherlands 10

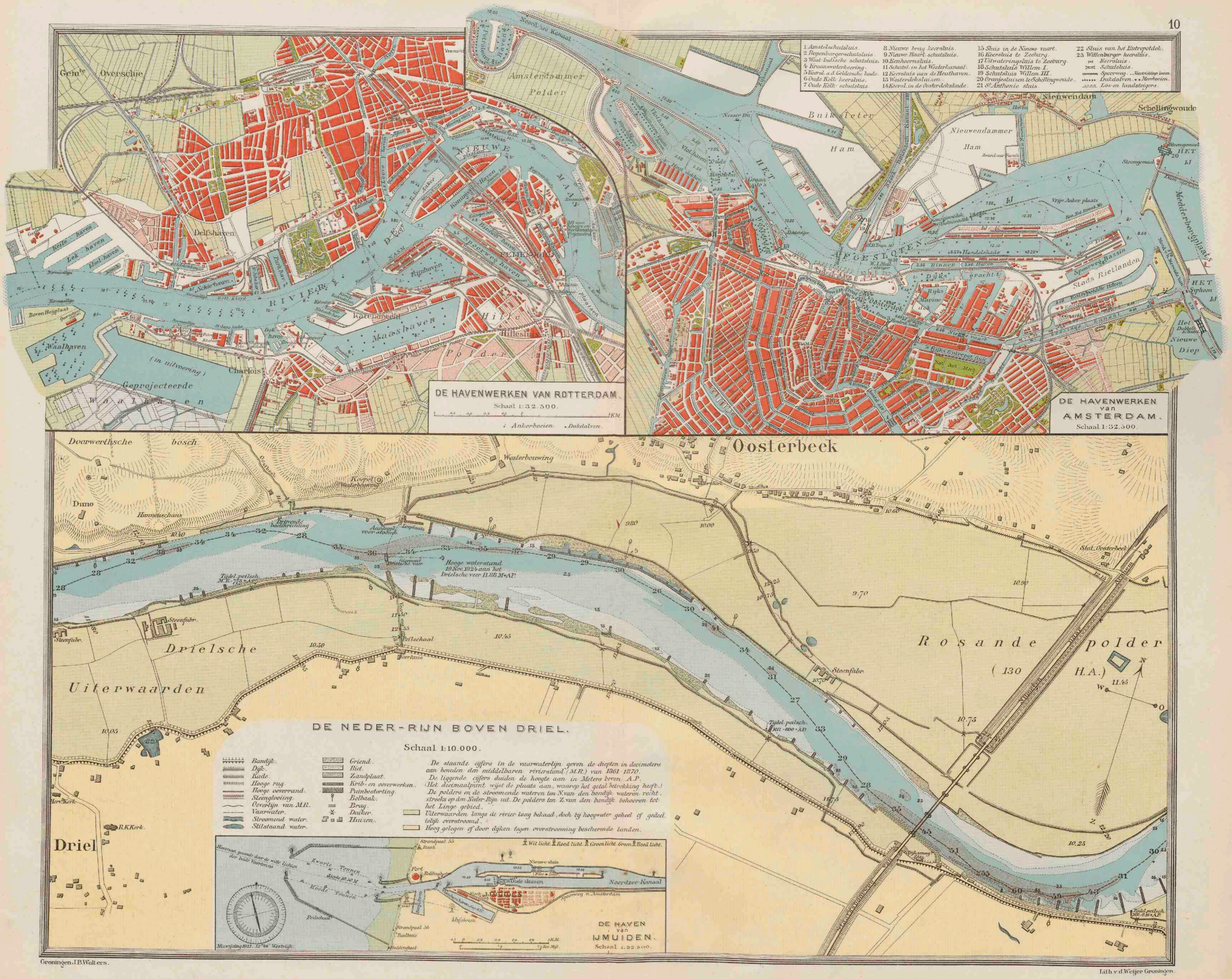

Groningen J.B. Wolters.

Lith. v.d. Weijer Groningen.

Nederland. 11

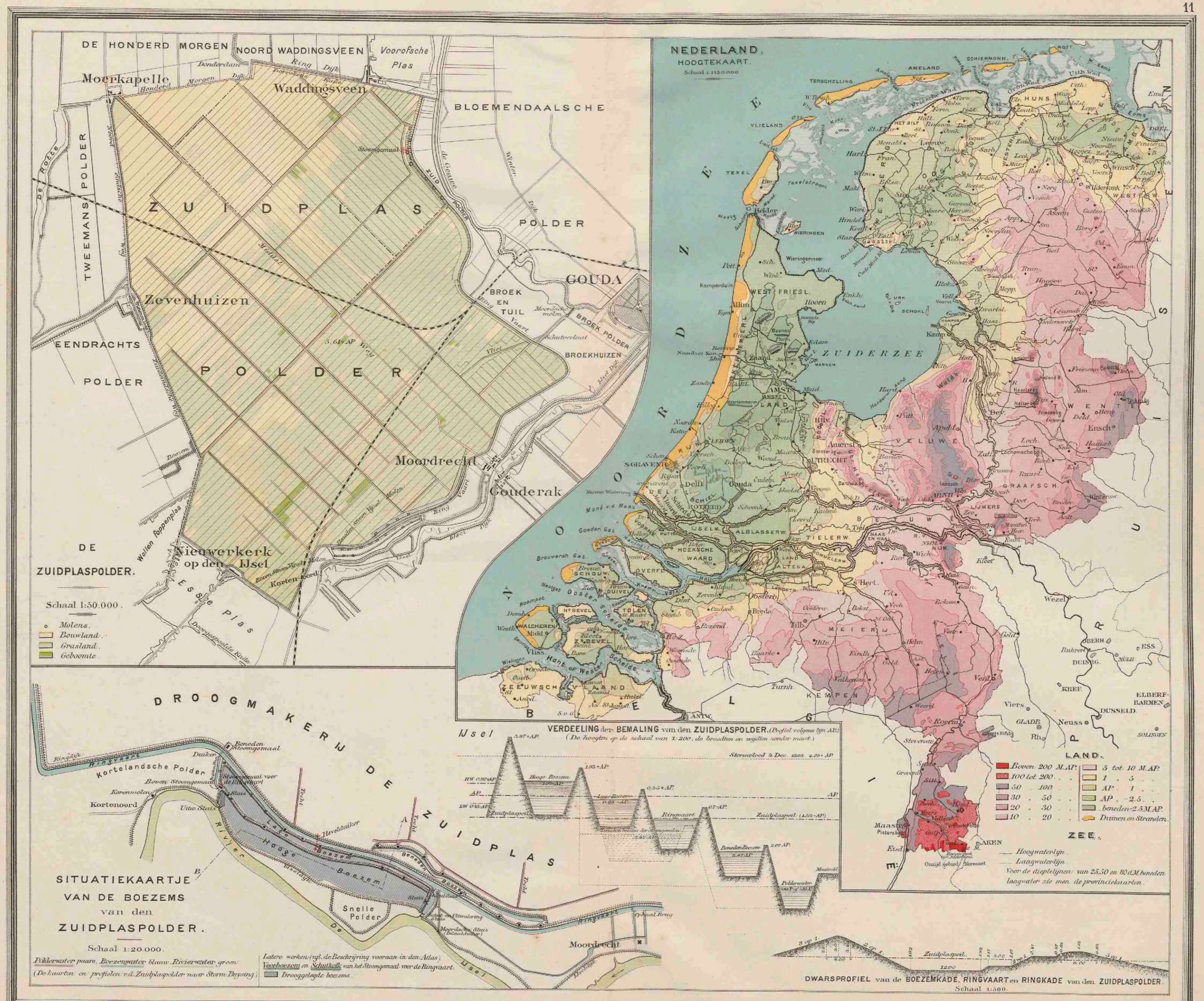

Groningen. J.B. Wolters.

Lith. v. d. Weijer Groningen.

Nederland. 12

Groningen J.B. Wolters.

Lith. v.d. Weijer Groningen.

N.- Z.- Holland e Utrecht. 13.

NOORD-EN ZUID-HOLLAND EN UTRECHT.
NOORDZEE
ZUIDERZEE
TERSCHELLING
VLIELAND
TEXEL
Texelstroom
Marsdiep
Helder
Zuidwal
Balgzand
Wieringer meer
Lutjeswaard
Waardgronden
De Hengst of Jackijst
Grind
Grinderwaard
Polder Eierland
Het Vlie
Vlieстroom
Eierlandsche Gat
Amelandsche Gat
Oude Schild
De Hors
Onrust
Wieringen
Anna Paulowna Pold.
Medemblik
Enkhuizen
Hoorn
Alkmaar
Schermer
Beemster
Purmer
Zaandam
Monnickendam
Marken
Gouwzee
Waterland
Amsterdam
Haarlem
Haarlemmermeer
Polder
Noordwijk aan Zee
Katwijk aan Zee
Leiden
Wassenaar
Scheveningen
's Gravenhage
Delft
Rotterdam
Vlaardingen
Schiedam
Ambacht
Alexander
Gouda
Zuid Polder
Utrecht
Amersfoort
Hilversum
Bussum
Naarden
Muiden
Muiderzand
Harderwijkerbank
De Knar
Urk
Gaasterland
Wonseradeel
Hemelumer
Oudega
Heeg
Hindeloopen
Stavoren
Balk
Drechterland
Streek
Westfriesland
Kennemerland
Noordholland
Zuidholland
Utrecht
Gelderland
Veluwe
Krimpenerwaard
Lopikerwaard
Vijfheeren
Landen
Nederbetuwe
Alblasserwaard
Tielerwaard
Maas en Waal
Bommelerwaard
Altena
Heusden
's Hertogenbosch
Dordrecht
Eiland van Dordrecht
Beijerland
Voorne
Putten
Goeree
Schouwen
Overflakkee
Tholen
Walcheren
Zeeuwsch Vlaanderen
Groningen J.B. Wolters.
Schaal 1:400.000.
Lith. v.d. Weijer Groningen.

Groningen, Friesland, 14
Drente, Overijssel.

GRONINGEN, FRIESLAND, DRENTE EN OVERIJSEL.
NOORDZEE
ZUIDER ZEE
Schaal 1:400.000.
Groningen J.B. Wolters.
Lith. v.d. Weijer Groningen.
Leeuwarden
Harlingen
Sneek
Heerenveen
Drachten
Assen
Emden
Groningen
Meppel
Hoogeveen
Zwolle
Kampen
Deventer
Almelo
Enschede
Apeldoorn
Veendam
Winschoten
Delfzijl
Appingedam
Bedum
Leeuwarden
Franeker
Dokkum
Bolsward
Gaasterland
Lemmer
Hindeloopen
Stavoren
Blankenham
Urk
Vollenhove
Kampen
Elburg
Harderwijk
Nunspeet
Hattem
Wezep
Heerde
Epe
Vaassen
Apeldoorn
Twello
Wilp
Gorssel
Eefde
Laren
Lochem
Goor
Haaksbergen
Bentheim
Nordhorn
Coevorden
Emmen
Hoogeveen
Meppel
Steenwijk
Zwolle
Deventer
Almelo
Enschede
Winschoten
Veendam
Stadskanaal
Ommen
Dalfsen
Hardenberg
Nieuwleusen
Zuidwolde
Ellertsveld
Westerwolde
Oost-Friesland
Dollart
Lauwersze
Groninger Wad
Uithuizer Wad
Friesche Wad
Waardgronden
Ameland
Schiermonnikoog
Rottumeroog
Borkum
Randsel
Terschelling
Texel
Vlieland
Urk
Schokland
Kamper Eiland
Polder Mastenbroek
De Knar
Harderwijkerbank
Over-Nederlandsche Veluwe
Hunsingo
Fivelingo
Oldambt
Westerkwartier
Ommelanden
Drenthe
Twenthe
Salland
Veluwe
Zuidwolde
Ellertsveld
Hoogeveen
Almelo
Enschede
Winschoten
Veendam
Stadskanaal
Ommen
Dalfsen
Hardenberg
Nieuwleusen
Zuidwolde
Ellertsveld
Westerwolde
Oost-Friesland
Dollart
Lauwersze
Groninger Wad
Uithuizer Wad
Friesche Wad
Waardgronden
Ameland
Schiermonnikoog
Rottumeroog
Borkum
Randsel
Terschelling
Texel
Vlieland
Urk
Schokland
Kamper Eiland
Polder Mastenbroek
De Knar
Harderwijkerbank
Over-Nederlandsche Veluwe
Hunsingo
Fivelingo
Oldambt
Westerkwartier
Ommelanden
Drenthe
Twenthe
Salland
Veluwe

Geldersland - N. Brabant, 15

Ede = o. hgd. ed, eit = ignis rogus. Zie J. Grimm: Über das verbrennen der Leichen. Berlin 18

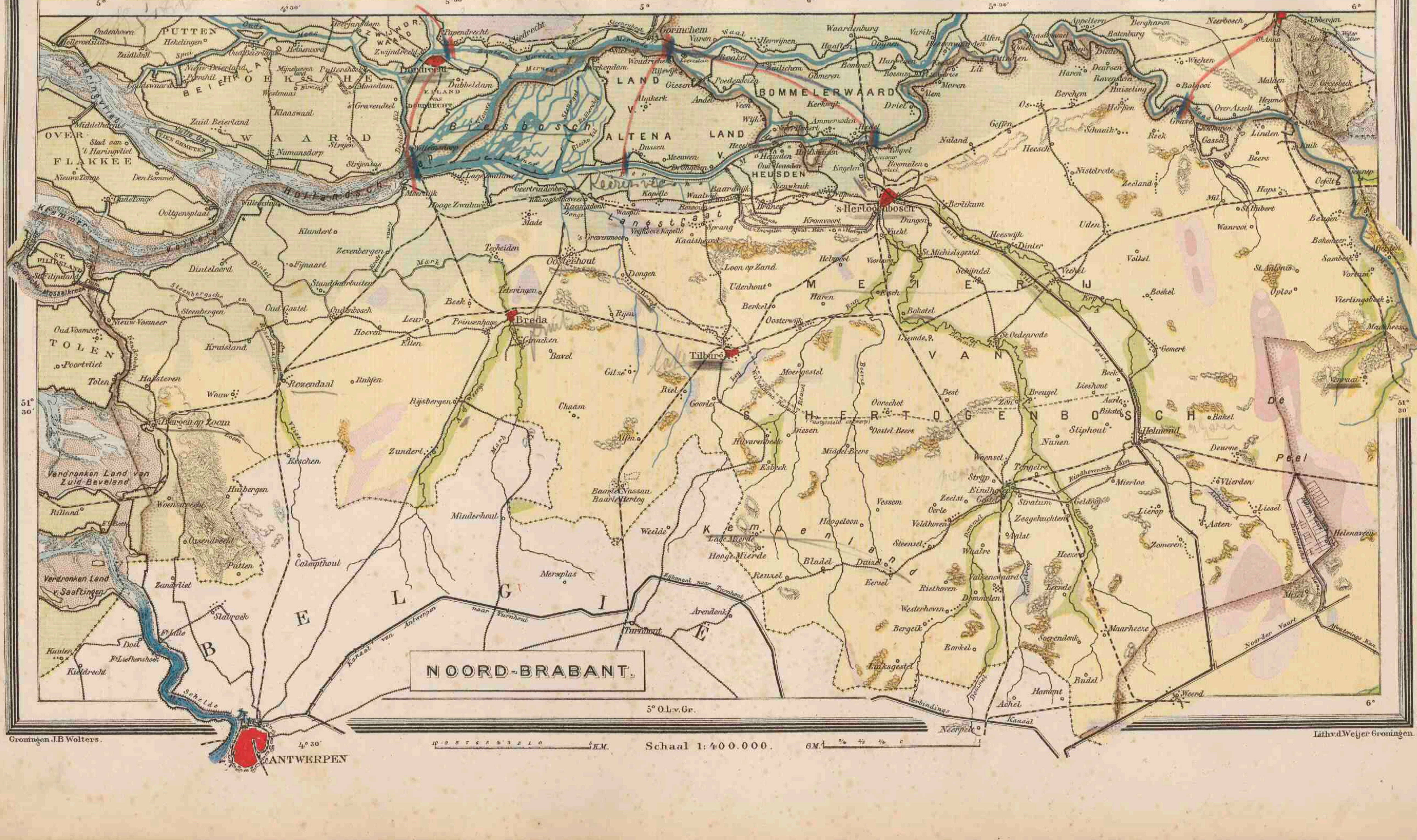

Groningen J.B. Wolters.

Schaal 1:400.000.

Lith. v. d. Weijer Groningen.

Zeland - Limburg · 16

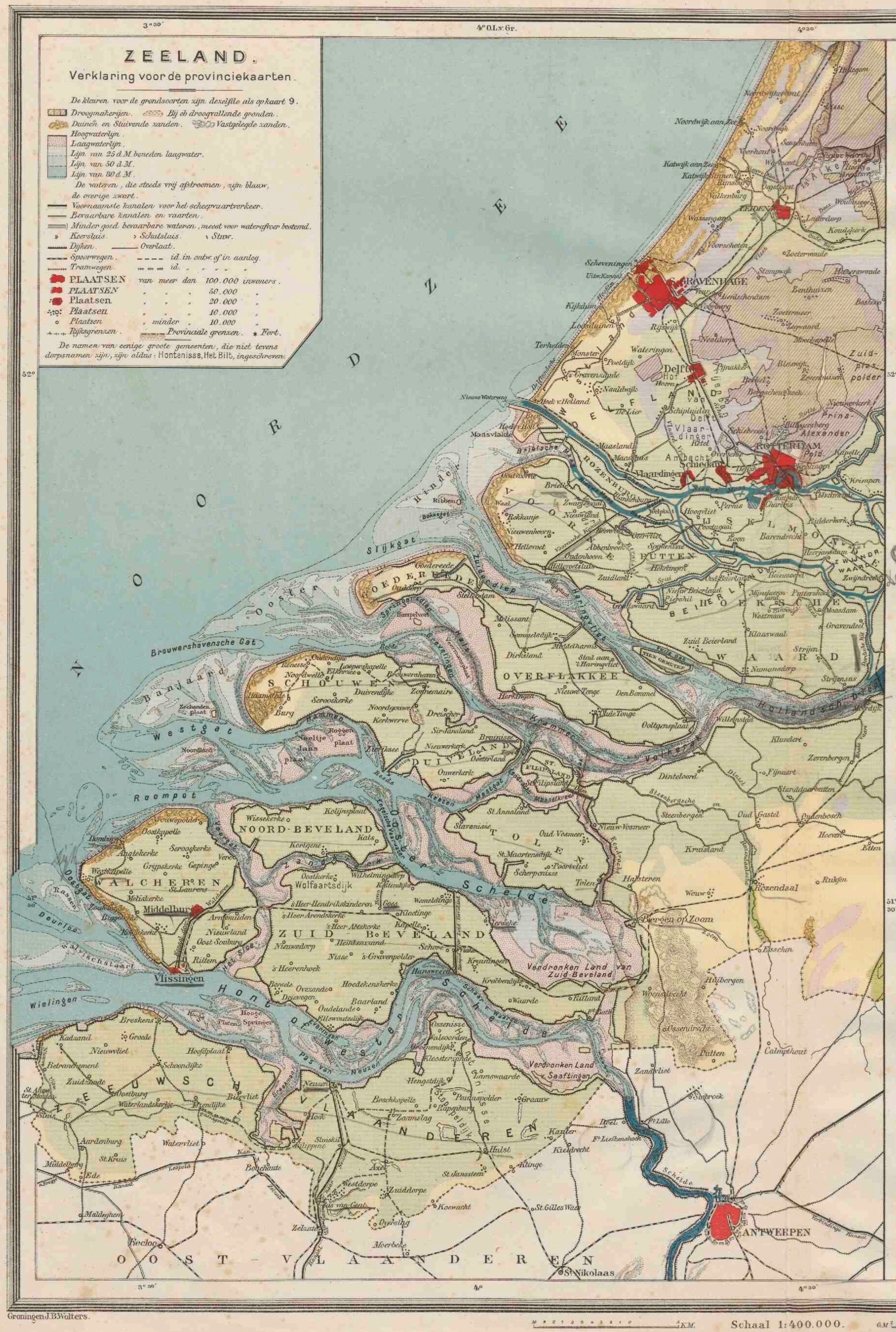

ZEELAND.

Verklaring voor de provinciekaarten.

De kleuren voor de grondsoorten zijn dezelfde als op kaart 9.

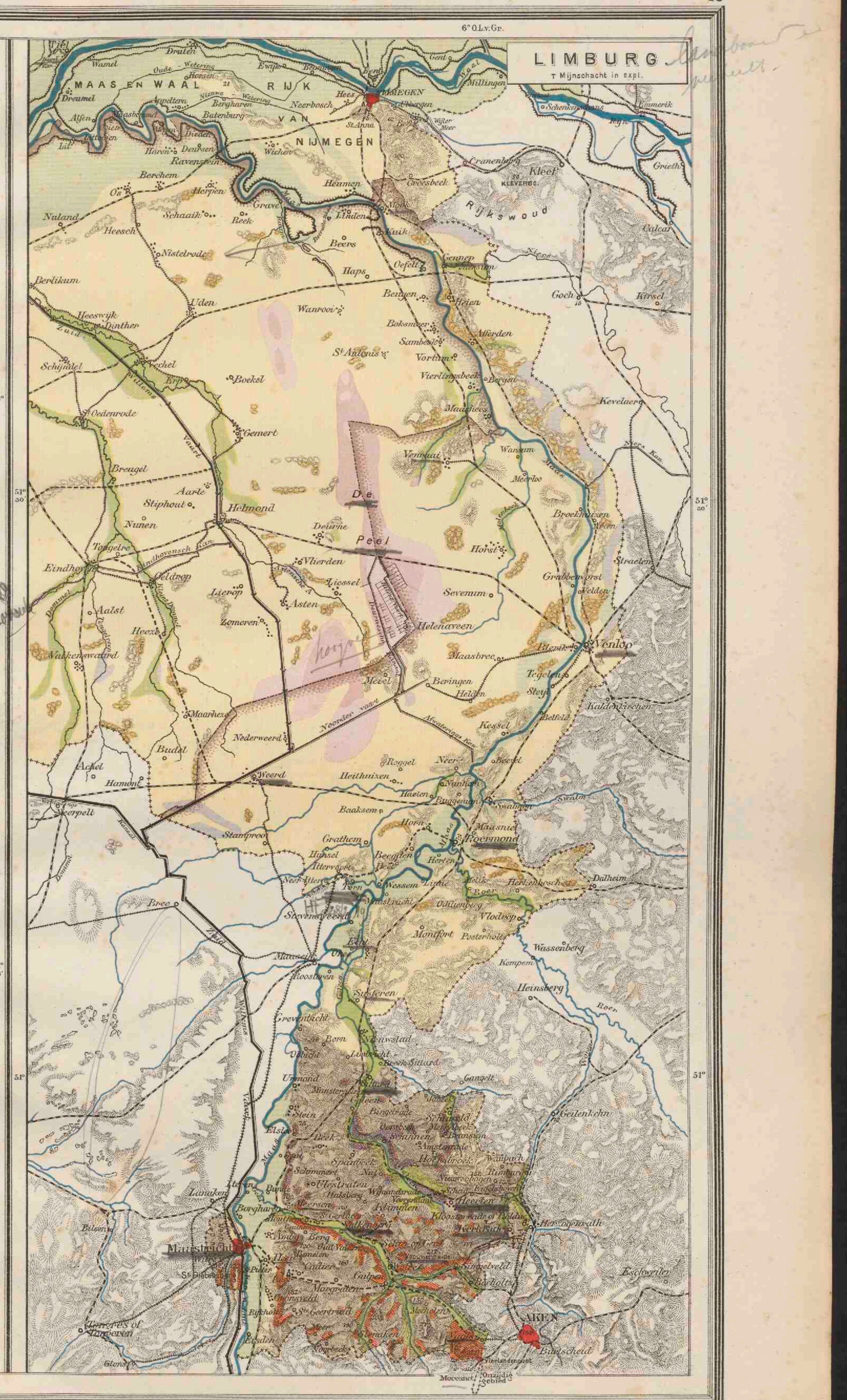

LIMBURG.

┬ Mijnschacht in expl.

[illegible]

Groningen J.B. Wolters.

Schaal 1:400.000.

Lith. v.d. Weijer Groningen.

Algier. 17

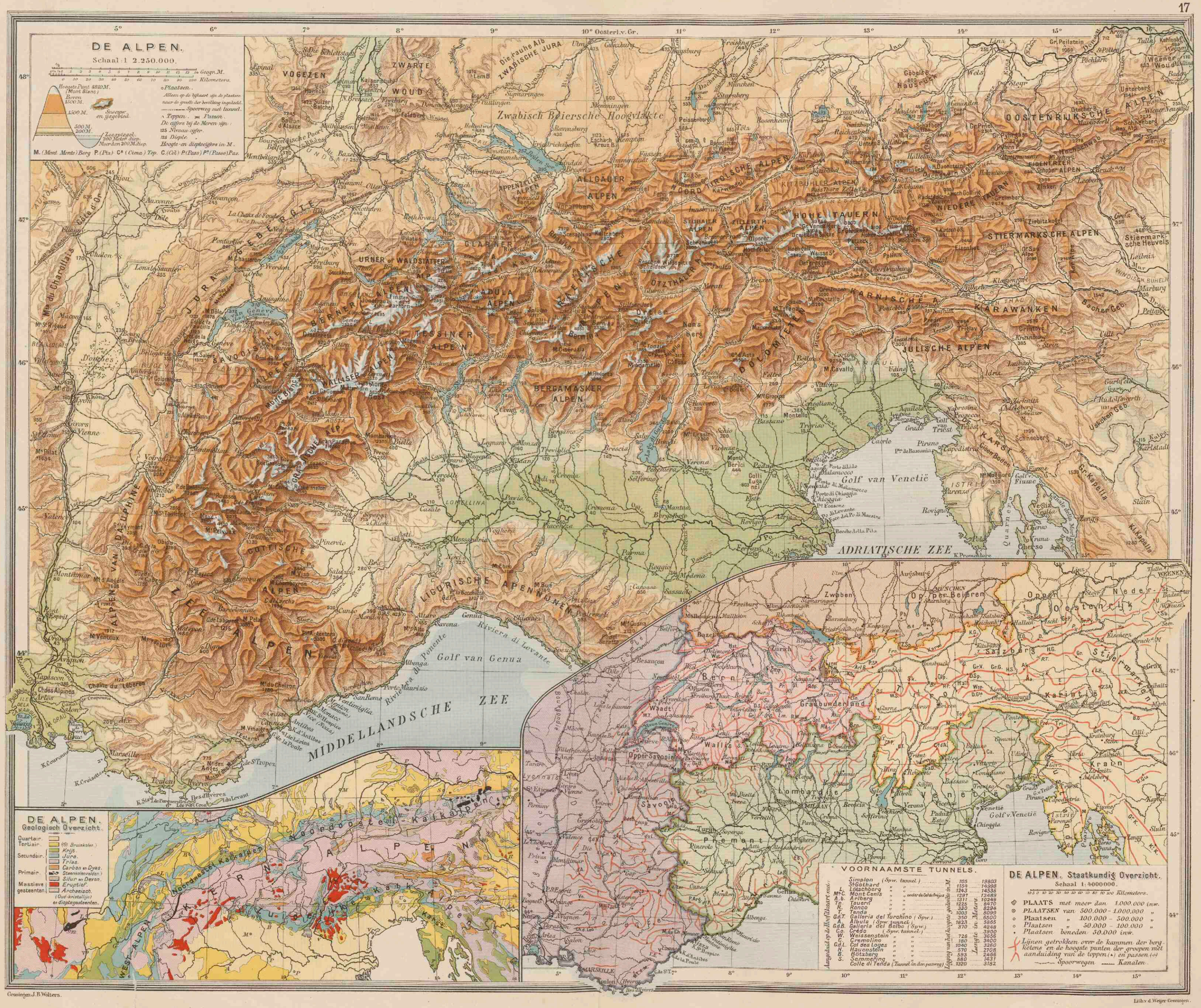

Groningen J. B. Wolters.
Lith. v. d. Weger Groningen.

Deutschland 18

Groningen J.B.Wolters.

Lith.v.d.Weijer Groningen.

Dinkelland

19

Groningen. J.B. Wolters.

Lith. v. d. Weijer Groningen.

Zwitserland, België en Luxemburg

20.

ZWITSERLAND
BELGIË EN LUXEMBURG.
Schaal 1:1.000.000
KM
G.M.
PLAATSEN van meer dan 100.000 inw.
Plaatsen „ 100.000 – 50.000 „
Plaatsen „ 50.000 – 20.000 „
Plaatsen „ minder dan 20.000 „
Vestingen.
De hoofdsteden der kantons (Zw) en die der provinciën (B) zijn onderstreept.
Eeuwige sneeuw en Gletschers.
Taalgrenzen.
ELZAS
BASEL
BASELLAND
SOLOTHURN
AARGAU
ZURICH
THURGAU
ST. GALLEN
VORARLBERG
GRAUBÜNDEN
TESSINO
VALAIS
WALLIS
SAVOIE
DOUBS
NEUCHATEL
FRIBOURG
VAUD
LUZERN
ZUG
SCHWYZ
GLARUS
UNTERWALDEN
URI
BERN
Lac Léman
Lac de Constance
Bodensee
NORD
PAS DE CALAIS
HAINAUT
NAMUR
(NAMEN)
LIEGE
(LUIK)
LIMBURG
BRABANT
ANTWERPEN
OOST-VLAANDEREN
WEST-VLAANDEREN
ZEELAND
NOORD BRABANT
LIMBURG
LUXEMBURG
PROVINCIE
RHEINLAND
ARDENNES
AISNE
Groningen J.B.Wolters.

Frankrijk

(21)

Groningen J.B. Wolters.

Oesterreich-Hungarye - 22
Remarks.

Stem A. Polens. lijst 23 nr. 1.

X = mondeling v. reizen
+ 2 poorkaart

Rutland 23

RUSLAND.

Schaal 1:10.000.000.

10 0 10 20 30 40 50 60 G.M.
100 50 0 100 200 300 400 K.M.

- ■ PLAATSEN van meer dan 1 mill. inw.
- ◉ PLAATSEN „ 1 mill. tot 500.000 inw.
- ◎ Plaatsen „ 500.000 „ 100.000 „
- ○ Plaatsen „ 100.000 „ 50.000 „
- • Plaatsen minder dan „ 50.000 „
- ✲✲✲ Vestingen ▨ Drooggelegde moerassen.

Groningen, J.B.Wolters.

Lith.v.d.Weijer Groningen.

SKANDINAVIE.
Schaal 1: 5.000.000.
G.M.
K.M.
PLAATS van meer dan 500.000 inw.
Plaatsen „ 500.000 „ 100.000 „
Plaatsen „ 100.000 „ 50.000 „
Plaatsen „ minder dan 50.000 „
Eeuwige Sneeuw en Gletschers.
W.L. 0 O.L. v. Gr.
NOORDELIJKE IJSZEE
ATLANTISCHE OCEAAN
NOORDZEE OF WESTZEE (bij de Denen)
Botnische Golf
Witte Zee
NORRLAND
FINLAND
LAPPMARK
LAPLAND
KOLA
Kola Schiereiland
Murman Kust
Kandalaksja Baai
Varanger Fj.
Rybatsji of Visschers Schiereil.
Vardö
Vadsö
Hammerfest
Tromsö
Lofoten
Vesteraalen
Andö
Lofoden
Vest Fjord
Narvik
Kiruna
Gellivara
Kautokeino
Enontekis
Muonio
Torneå
Haparanda
Luleå
Umeå
Ångermanälf
Hernösand
Sundsvall
Hudiksvall
Söderhamn
Gefle
Upsala
Stockholm
Åbo
Ålands Eil.
Ålands Haf
Hafnarfjord
Reykjavik
Faxa Fj.
Hekla
Geiser
Vatna Jökull
Skagen
Skagens Horn
Frederikshavn
Laesö
Aalborg
Thisted
Mors
Randers
Anholt
Kattegat
Skager Rak
Jammer Bocht
Gothenburg
Christiaansand
Arendal
Lister Land
Lindesnäs
Stavanger
Bergen
Trondhjem
Christiania
Hamar
Dalarne
Gotland
Smaland
Blekinge
Skane
Öland
Öselsund
Ösel
Faro
Visby
Gotland
Windau (Windawa)
Libau (Libawa)
Memel
Brüster Ort
Tilsit
Ertholmene
Rönne
Bornholm
Rügen
Möen
Falster
Gjedser Odde
Fehmarn
Lolland
Laaland
Seeland
Fünen
Jütland
Sylt
Blaavands Hoek
Esbjerg
Ribe
Tönning
Husum
Flensburg
Kiel
Eckernförde
Fehmarn Bell
Kieler Bocht
Helgoland
Wismar
Lübeck
Rostock
Stettin
Danzig
Königsberg
Riga
Reval
Petersburg
Moscou
Kopenhagen
Malmö
Helsingborg
Landskrona
Lund
Ystad
Trelleborg
Kristianstad
Karlshamn
Karlskrona
Kalmar
Wäckelby
Borgholm
Visby
Nikolaistad (Wasa)
Hernösand
Sundsvall
Hudiksvall
Gefle
Upsala
Stockholm
Åbo
Ålands Eil.
Ålands Haf
Hafnarfjord
Reykjavik
Faxa Fj.
Hekla
Geiser
Vatna Jökull
Skagen
Skagens Horn
Frederikshavn
Laesö
Aalborg
Thisted
Mors
Randers
Anholt
Kattegat
Skager Rak
Jammer Bocht
Gothenburg
Christiaansand
Arendal
Lister Land
Lindesnäs
Stavanger
Bergen
Trondhjem
Christiania
Hamar
Dalarne
Gotland
Smaland
Blekinge
Skane
Öland
Öselsund
Ösel
Faro
Visby
Gotland
Windau (Windawa)
Libau (Libawa)
Memel
Brüster Ort
Tilsit
Ertholmene
Rönne
Bornholm
Rügen
Möen
Falster
Gjedser Odde
Fehmarn
Lolland
Laaland
Seeland
Fünen
Jütland
Sylt
Blaavands Hoek
Esbjerg
Ribe
Tönning
Husum
Flensburg
Kiel
Eckernförde
Fehmarn Bell
Kieler Bocht
Helgoland
Wismar
Lübeck
Rostock
Stettin
Danzig
Königsberg
Riga
Reval
Petersburg
Moscou
Kopenhagen
Malmö
Helsingborg
Landskrona
Lund
Ystad
Trelleborg
Kristianstad
Karlshamn
Karlskrona
Kalmar
Wäckelby
Borgholm
Visby
Nikolaistad (Wasa)
Hernösand
Sundsvall
Hudiksvall
Gefle
Upsala
Stockholm
Åbo
Ålands Eil.
Ålands Haf
IJSLAND.
Schaal 1: 12.000.000.
BORNHOLM.
Schaal 1: 3.000.000
FÄR-ÖER.
Schaal 1: 3.000.000
DENEMARKEN.
Schaal 1: 3.000.000.
Geogr. mijlen.
Kilometer.
Groningen J.B. Wolters.
Lith. v. d. Weijer Groningen.

Engelbert Serland · 25

GROOT-BRITTANNIË EN IERLAND.

Schaal 1:3.000.000.

Groningen J.B. Wolters.

Lith. v.d. Weijer Groningen.

Spanje - Portugal. 26

Volksverhuizing 375

In Spanje woonden er: Iberiers, Carthagers, West Gothen, Arabieren (Mooren) Ebro herinnert aan de Iberiers

De Basken afkomstig van de Iberiërs

Op de Sexlly staan de ferman

Onder Filips II Spanje achteruit. 80 jarige oorlog.

Lijnbouw
Veeteelt
Zeehandel
Visschhandel
Wijnhandel

Portugal is Schip Leverancier.

(richt ons weg)
Guadiana = de donkere

Spanje heeft van Amerika verloren Cuba-Portorico en de Philippijnen.

Lissabon vergaan in een mooie afdeling een aardbeving. Pombal

Portugal Republiek geworden in 1910

geen natuurlijke havens

Sierra Morena = zwart geb.

Taag = kloof

Sierra Nevada = sneeuwgeb.

Maladetta = vervloekte

kern van bevloeiings werken het vega of huerta

~~op een~~

landklimaat in Spanje warme zomers strenge winters

Guadalquivir = groote rivier

Castilië = kasteelen

Andalusië = Vandalen)

ria = inham in Spanje

Cortes = hofhouding vergadering van volksvertegenw.

fjeld = sneeuwvelden

ria = stang = haf = …

In Elche alleen in Europa dadelpalmwouden.

Portus Cale = haven Cale

Groningen, J.B. Wolters.

Lith. v.d. Weijer Groningen.

Stalin. 27

Groningen J.B. Wolters.
Lith. v.d. Weijer Groningen.

Balkan Schiereiland 128

BALKAN-SCHIEREILAND.
Schaal 1:3.700.000.
Staatkundige toestand in Mei 1913:
Grenslijnen, die waarschijnlijk ongewijzigd blijven.
Grenslijnen, die waarschijnlijk gewijzigd worden.
Nieuwe grenslijnen, van onzeker beloop (zie verder blad 29).
PLAATS van meer dan 1 mill. inw.
PLAATSEN „ 1 mill. tot 500.000 „
Plaatsen „ 500.000 „ 100.000 „
Plaatsen „ 100.000 „ 50.000 „
Plaatsen „ minder dan 50.000 „
Vestingen.
ADRIATISCHE ZEE
IONISCHE ZEE
ZWARTE ZEE
Zee v. Marmora
Golf v. Tarente
Kanaal v. Malta
Groningen J.B. Wolters.
Lith. v.d. Weijer Groningen.

Groningen J.B. Wolters.

Lith. v.d. Weijer Groningen.

Asie 30

Groningen. J.B. Wolters.

Lith. v. d. Weijer-Groningen.

Yman

Groningen. J.B.Wolters.

Lith. v.d.Weijer Groningen.

ZUID-AZIË.
Schaal 1:20.000.000.
Russisch.
Turksch.
Britsch.
Fransch.
Nederlandsch.
Portugeesch.
Duitsch.
Italiaansch.
Begin v.d. bevaarbaarheid der rivieren.
Kiravaan- en andere handelswegen.
Woestijnen. Woestijnstappen. Steppen.
PLAATSEN van meer dan 1 mill. inw.
PLAATSEN „ 1 mill. tot 500.000 „
Plaatsen „ 500.000 „ 100.000 „
Plaatsen „ 100.000 „ 50.000 „
Plaatsen met minder dan 50.000 „
De Hoofdplaatsen zijn dubbel onderstreept.
CHINEESCHE PROVINCIËN.
I Tsji-li.
II Sjan-si.
III Sjan-toeng.
IV Ho-nan.
V Sjen-si.
VI Kan-soe.
VII Kiang-soe.
VIII Ngan-Hwei.
IX Ho-Pe.
X Sz-tsjwan.
XI Tsje-Kiang.
XII Fo-kiën.
XIII Kiang-si.
XIV Hoe-nan.
XV Kwei-tsjeoe.
XVI Yun-nan.
XVII Kwang-si.
XVIII Kwang-toeng.
De namen der voor het verkeer geopende steden zijn onderstreept.
JAPAN.
Schaal 1:10.000.000.
ARABISCHE ZEE
INDISCHE OCEAAN
GOLF VAN BENGALEN
ZWARTE ZEE
MIDDELL. ZEE
ROODE ZEE
OOSTCHINEESCHE ZEE
ZUIDCHINEESCHE ZEE
JAPANSCHE ZEE
GROOTE OCEAAN
WEST-TURKESTAN
TURKESTAN
PERZIE
AFGHANISTAN
TIBET
MONGOLIE
MANCHOERIJE
KOREA
JAPAN
BRITSCH-OOST-AFRIKA
BRITSCH SOMALILAND
ITALIAANSCH SOMALILAND
CEYLON
Andamansche Eilanden
Nicobaren
Tien Graad Kan.
Negen Graad Kan.
Acht Graad Kan.
Lakadiven
Malediven
Groningen J.B. Wolters.
Lith. v. d. Weijer Groningen.

Insulinto 33

INSULINDE.
Schaal 1: 12.500.000.
Steden van meer dan 100.000 inw.
Steden van minder dan 100.000 inw.
De namen der hoofdsteden van de staten en van de staatkundige onderafdeelingen, en in de Nederlandsche bezittingen (buiten Java en Madoera) die der residentien enz. zijn onderstreept.
Zee minder dan 200 M. diep
Zee meer dan 200 M. diep
In Malaka: De Straits Settlements.
Zee meer dan 2000 M. diep
I Gouv. Atjeh en Onderhoorigheden.
II Res. Tapanoeli.
III Gouv. Sumatra's Westkust.
IV Res. Bankoeloen.
V „ Lampongsche Districten.
VI „ Palembang.
VII „ Djambi.
VIII „ Riouw en Onderhoorigheden.
IX „ Oostkust van Sumatra.
X „ Banka en Onderhoorigheden.
XI Ass. Res. Billiton.
XII Res. Borneo's Westerafdeeling.
XIII „ Borneo's Zuider- en Oosterafd.
XIV Gouv. Celebes en Onderhoorigheden.
XV Res. Menado.
XVI „ Ternate.
XVII „ Ambon.
XVIII „ Bali en Lombok.
XIX „ Timor.
XX Ass. Res. Zuid. Nieuw Guinea.
China.
Bezittingen van:
Engeland.
Portugal.
Siam.
Nederland.
Frankrijk.
Japan.
Verenigd St. v. Amerika.
MOLUKKEN.
Schaal 1:5000000.
WESTELIJKE KL. SOENDA-EIL.
Schaal 1:5000000.
BIRMA
SIAM
KAMBODSJA
COCHIN CHINA
ANDAMANSCHE ZEE
ZUIDCHINEESCHE ZEE
TON-KIN
GOLF V. TON-KIN
HAI-NAN
FORMOSA
LUIZON
MINDANAO
SOELOE
MINDORO ZEE
CELEBES ZEE
BORNEO
SUMATRA
JAVA
JAVA ZEE
CELEBES
CERAM ZEE
BANDA ZEE
NIEUW-GUINEA
SOENDA OF FLORES ZEE
KLEINE-SOENDA-EILANDEN
ALFOEREN-ZEE
TIMOR ZEE
SAVOE ZEE
HALMAHEIRA
DJILOLO
CERAM
BOEROE
LOMBOK
BALI
SOEMBAWA
Groningen J.B. Wolters.
Lith. v. d. Weijer Groningen.

Kl. Soenda eil. klein cat. Oost moeson.

Bali. Singaradja (hoofd.) rijst (uitv.)

Lombok. Ampenan (haven) kopra (uitv.)

Soembawa. Solomba. Flores. Timor: paarden. koepang (hoofd.)

Port. Timor. koffie. Dilli (hoofd.)

Molukken: Specerijen (kruidnagels, muskaatnoten)

Ternate } Ternate (hoofd.)
Tidore }

Halmahera. komt in voorm overeen met Celebes. } overal
Ambon Ambon (hoofd.) veel aardbeien } vrijhaven

Ceram

Boeroe vruchtbaar eiland.

Banda-eil. Neira (hoofd.) muskaatnoten

Zuid Wester en Zuid Oosten eilanden (groote Oost)

Kei en Aroe eilanden. (parelmoer, schildpadden, vogelen enz.)

Nederl. Nieuw Guinea. Zuid N. de Galvink baai

Java. 34

JAVA.

GEOLOGISCH, ORO-HYDROGRAPHISCH, STAATKUNDIG.

Schaal 1: 2.750.000.

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 — 250 K.M.
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 — 25 G.M.

A.

De volkanen, die gevogeld asch uitstooten, zijn dubbel onderstreept (ook de Merapi die lava uitstoot)
" " waarvan uitbarstingen bekend zijn, zijn enkelstreept.
" " die alleen gassen uitstooten, zijn onderstipteld.

naar R. D. M. Verbeek & R. Fennema.

B.

C.

Steers Eil. (zijn zandeilanden, water-vertrekken)
Calmeyer-Eil (zijn zandeilanden, water-vertrekken)

STRAAT SOENDA.
Schaal 1:800.000.
Hoogten in Meters.
Vroegere kustlijnen.

A. Kwartair.
Jonge vulkanische gesteenten (andesieten en basalten.)
Oude
Tertiaire eruptiefgesteenten (trachiet- en phonoliet gesteenten)
Jongtertiaire kalksteen etc.
Jongtertiaire mergels etc.
Jongtertiaire breccien etc.
Oudtertiaire mergel, kalksteen, zandsteen, nummulietenkalk.
Kryptformatie en hare eruptiefgesteenten.
Oude (palaeozoische) schiefers van Karimon Djawa.
Kraterranden.

B. Laagland tot ± 200 M. — Bergland 200–1000 M.
Hoogland boven ± 1000 M. — Bevloeiingskanalen.

C. Residentiehoofdplaats. Afdeelingshoofdplaats. Andere plaatsen.
Spoorwegen. Stoomtramwegen. Tunnel.

VORSTENLANDEN (beheerd volgens contracten met de Ned. Regering)

S. = Selat - Straat.
T. = Tandjoeng - Kaap.
O. = Oedjoeng - Hoek.
Ra = Rawa - Moeras.
G. = Goenoeng - Berg.
P. = Poelau - Eiland.
K. = Kali - Rivier.

De namen der Afdeelingen zijn alleen ingeschreven, wanneer zij verschillen van die hunner hoofdplaatsen.

Verkortingen.
Sp. (Afd. Soekapoera.)
K.P. (Afd. Kedjoe Pnoto.)
Gk. (Afd. Soenoengkidoel.)

Groningen J. B. Wolters.

Lith. v. d. Weijer Groningen.

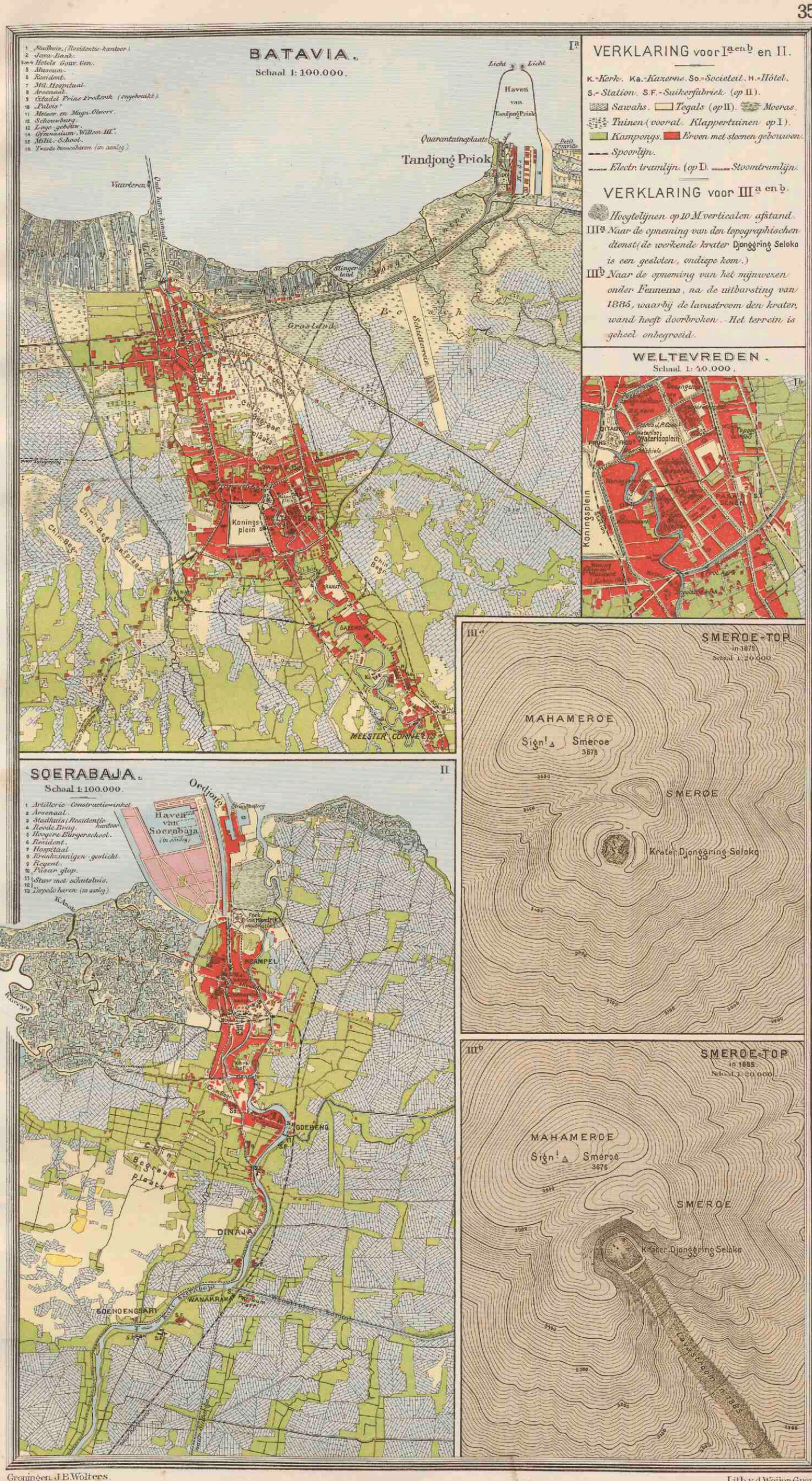

Groningen. J.B. Wolters.

Lith. v.d. Weijer Gron.

~~Bonne Celebs~~ 36
Lumabra

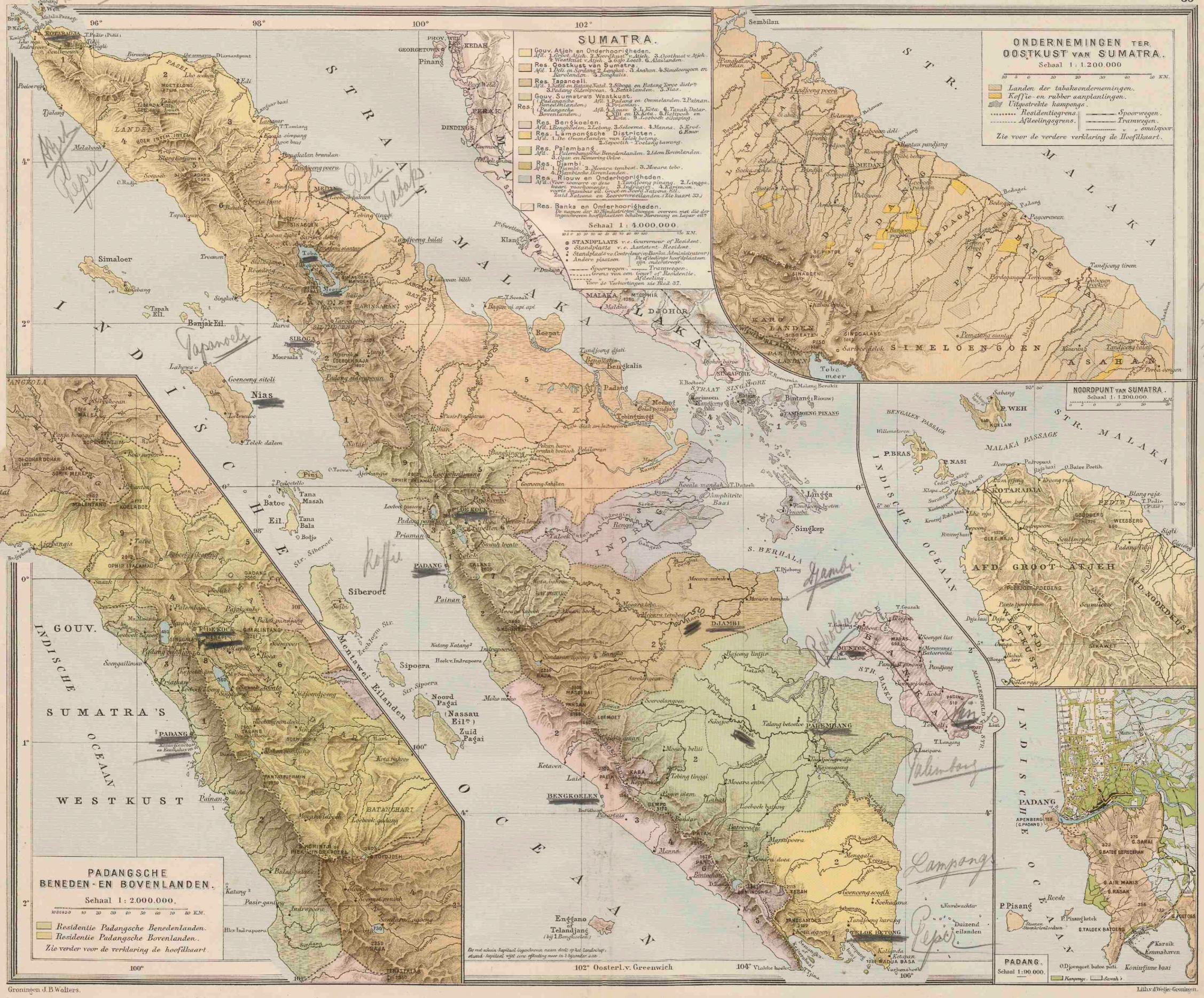
SUMATRA.
Gouv. Atjeh en Onderhoorigheden.
Afd. 1. Groot Atjeh. 2. Noordkust v. Atjeh. 3. Oostkust v. Atjeh. 4. Westkust v. Atjeh. 5. Gajo Loeös. 6. Alasland.
Res. Oostkust van Sumatra.
Afd. 1. Deli en Serdang. 2. Langkat. 3. Asahan. 4. Simeloengoen en Karolanden. 5. Benghalis.
Res. Tapanoeli.
Afd. 1. Natal en Batang Natal. 2. Sibolga en Batang Toroe distr.n. 3. Padang sidempoean. 4. Bataklanden. 5. Nias.
Gouv. Sumatra's Westkust.
Res. Padangsche Benedenlanden. Afd. 1. Padang en Ommelanden. 2. Painan. 3. Priaman.
Res. Padangsche Bovenlanden. Afd. 4. Agam. 5. Lima Kota. 6. Tanah Datar. 7. XIII en IX Kota. 8. Pariaman en X Kota. 9. Loeboek sikaping.
Res. Bengkoelen.
Afd. 1. Bengkoelen. 2. Lebong. 3. Seloema. 4. Manna. 5. Krö-
Res. Lampongsche Districten. 6. Komo
Afd. 1. De Ommelanden van Telok betung. 2. Sepoetih. Toelang bawang.
Res. Palembang.
Afd. 1. Palembangsche Benedenlanden. 2. Idem Bovenlanden. 3. Ogan en Komering Oeloe.
Res. Djambi.
Afd. 1. Djambi. 2. Moara tembesi. 3. Moeara tebo. 4. Djambische Bovenlanden.
Res. Riouw en Onderhoorigheden.
Afd. (Voor sommige op deze kaart voorkomende, voorts Anambas eil. Groot en Klein Natoena Eil. Zuid Natoena en Zeeroverseilanden. (Zie kaart 33.)
1. Tandjoeng pinang. 2. Lingga. 3. Ingrasia. 4. Karimoen. 5. Bintan. 6. Singkep.
Res. Banka en Onderhoorigheden.
De namen der 10 Hoofdstreken komen overeen met die der ingeschreven hoofdplaatsen behalve Meraxaang en Lepar eil.
Schaal 1 : 4.000.000.
STANDPLAATS v. e. Gouverneur of Resident.
Standplaats v. e. Assistent-Resident.
Standplaats v. e. Controleur (of Banka Administrateur)
De gelijdende hoofdplaatsen zijn onderstreept.
Spoorwegen. Tramwegen.
Grens van een Gouv.t of Residentie.
Afdeeling.
Voor de Verkortingen zie Blad 37.
De met schuin kapitaal ingeschreven namen doen op het landschap, eiland, kapitaal, wijst eene afbeeldingmeer in 't bijzonder aan.
ONDERNEMINGEN TER OOSTKUST VAN SUMATRA.
Schaal 1 : 1.200.000.
Landen der tabaksondernemingen.
Koffie- en rubber aanplantingen.
Uitgestrekte kampongs.
Residentiegrens. Spoorwegen.
Afdeelingsgrens. Tramwegen.
smalspoor
Zie voor de verdere verklaring de Hoofdkaart.
NOORDPUNT VAN SUMATRA.
Schaal 1 : 1.200.000.
PADANGSCHE BENEDEN- EN BOVENLANDEN.
Schaal 1 : 2.000.000.
Residentie Padangsche Benedenlanden.
Residentie Padangsche Bovenlanden.
Zie verder voor de verklaring de hoofdkaart.
PADANG.
Schaal 1 : 90.000.
Kampongs. Sawah's.
STRAAT MALAKA
INDISCHE OCEAAN
GOUV. INDISCHE SUMATRA'S WESTKUST
Oosterl. v. Greenwich
Vlaamsche hoek
Groningen J. B. Wolters.
Lith. v. d. Weijde - Groningen.

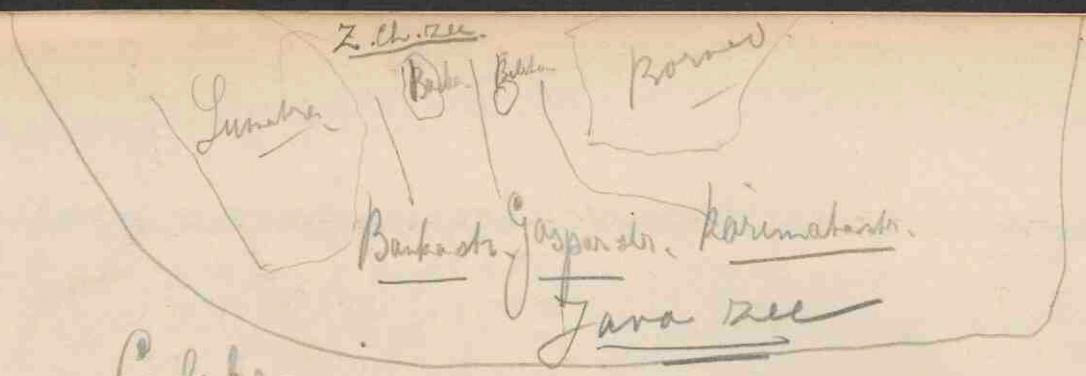

Celebes

Minahasa (gb) Menado (hoofd) kopra (uitv)
in Midden Celebes 't Poso-Meer.

Z. Celebes. Makasar (hoofd) kopra. (uitv)
Lompo-Batang (rubber)

Sumatra.

Atjeh: Kota Radja (hoofdpt) peper. (uitv).
(in t Noorden op Poeloe Weh) Labang. (kolenstoom).

Deli: Medan: (hoofdpt) tabak (uitv).
tusschen Deli en Tapanoeli 't Toba Meer.

Tapanoeli: Siboga.

Padangsche Ben en Rest: Padang (Emmahaven) Fort. de Kock. (koffiebouw).
koffie (uitv) Merapi. (rubber plant)

Djambi: Djambi (hoofdpt). Mari (uitv)

Palembang: Palembang (hoofdpt) petroleum (uitv.)
Mersi (rivier)

Lampongs: Telok Betong (hoofdpt) peper. (uitv).

Bengkoelen: Bengkoelen (hoofdpt),
Banka (eil). Muntok (hoofdpt) tin uitv

Borneo.

W. Borneo. Pontianak (hoofdpt), kopra. uitv, Mulders gebergte. Kraemer gebergte

E en O. Borneo (Z) Bandjer-Masin (hoofdpt). Barito. Gr. en kl. Djak (rivieren)
(O) Samarinda (hoofdpt) petroleum (uitv)

(N) Serawak (Eng) Serawak.

BORNEO.
Schaal 1: 6.000.000.
Res. Westerafdeeling van Borneo.
Res. Zuider- en Oosterafd. van Borneo.
Britsch.
BRITSCH NOORD-BORNEO
BROENEI
TIDOENG
BOELOENGAN
KOETEI
DOESON LANDEN
DAJAK LANDEN
SAMPIT
TANAH
SERAWAK
PONTIANAK
ZUIDCHINEESCHE ZEE
JAVA-ZEE
CELEBES.
Schaal 1: 6.000.000.
Gouvernement Celebes en Onderh.
Residentie Menado.
Residentie Ternate.
Verklaring voor de beide kaarten.
STANDPLAATS v.e. Gouverneur of Resident.
Standplaats v.e. Assistent-Resident.
Standplaats v.e. Controleur.
Standplaats v.e. Civielen gezagvoerder of posthouder.
Andere plaatsen.
Verkortingen.
TEL. Tel. Teluk. Golf of Bay.
S. = Selat. Strait.
Tg. = Tandjong. Kaap.
O. = Oedjeong. Hoek.
D. = Danau. Meer.
G. = Goenoeng. Berg.
P. = Pulau. Eiland.
PP. = Pulau-pulau. Eilandengroep.
Mo = Moeara. Rivieromonden.
CELEBES SZEE
MENADO
TOMINI OF V. GORONTALO
GOLF V. BONI
MAKASSAR
MOLUKSCHE ZEE
Soela Eil
Soela Besi
Banggaja Arch.
Geoningen J.B. Wolters.
Lith. v.d. Weijer Groningen.

Afrika 38

AFRIKA.
Schaal 1:25.000.000.
Laagland beneden den Zeespiegel.
Laagland ... 0 – 200.
Heuvelland en laag Bergland ... 200 – 500.
Middelgebergte en Hoogvlakte ... 500 – 1500.
Hooggebergte en Hoogvlakte ... 1500 – 5000.
Bergtoppen hooger dan ... 5000.
Zoutwatermeren of Zoutmoerassen.
Woestijnen.
Woestijnsteppen.
Steppen.
Wadi (Oued.)
MIDDELL. ZEE
Schaal 1:2.500.000.
Meridiaan 0 v. Greenw.
SAHARA OF GROOTE WOESTIJN
SENEGAMBIE
West Soedan
Middel Soedan
Oost Soedan
OPPER GUINEA
GOLF VAN GUINEA
ABYSSINISCHE HOOGLANDEN
Somali Schiereil
ARABISCHE ZEE
MADAGASKAR
Kanaal van Mozambique
Kalahari
Comoren
Mascarenen
Seychellen
Sokotra
Canarische Eilanden
Azoren
Kaap Verde Eil.
Golf van Aden
Golf van Oman
Perzische Golf
Rode Zee
Middellandsche Zee
Ionische Zee
Kleine Atlas
Groote Atlas
Hoog Atlas
Anti Atlas
Libysche Woestijn
Nubische Woestijn
Woestijn Roba el Chali of Woestijn Dehna
Nefoed
Syrische Woestijn
Mesopotamie
Kleine Azie
Cyprus
Candia
Sicilie
Malta
Madeira
Porto Santo
Tenerifa
Palma
Ferro
Fezzan
Tripolis
Kairo
Suez
Alexandrie
Damiette
Rosette
Oude Nijlmond
Mond v. Rosette
Mond v. Damiette
Port Said
Port Tewfik
Suez Baai
Suez Kanaal
Nijlmeren
Bitters Meren
Ismailia
Tanta
Kairo
Oude Kairo
Pyramiden
Memphis
Fayoum
Wadi Faregh
Aschmoen Meren
Verlaten
Bolsa
Ouezzan
Tjebel
Ouezzan
Tangier
Algiers
Oran
Tunis
Palermo
Etna
Sicilie
Sevilla
Cadiz
Gibraltar
Ceuta
Tanger
Mogador
Dakar
Bathurst
Freetown
Monrovia
Accra
Lagos
Kamerun
Fernando Poo
Biafra B.
Principe
S. Thomé
Kongo
Loanda
Benguella
Mossamedes
Walvisch B.
Swakopmund
Lüderitz B.
Oranje riv.
Olifants riv.
Kaap de Goede Hoop
Tafel B.
Kaapstad
Algoa B.
Port Elizabeth
East London
Durban
Lourenco Marquez
Delagoa B.
Beira
Zambesi
Kilimanjaro
Victoria M.
Tanganika M.
Nyasa M.
Rudolf M.
Albert M.
Stanleyville
Leopoldville
Tsaad M.
Niger
Nil
Congo
Zambesi
Limpopo
Oranje riv.
Tugela riv.
Ascension
Tristan da Cunha
Aldabra
Amirantes
Mauritius
Réunion
Rodriguez
Groningen. J.B. Wolters.
Lith. v.d. Weijer Groningen.

AFRIKA.
Schaal 1:25.000.000.
bezittingen en protectoraten.
Fransche
Engelsche
Turksche
Duitsche
Portugeesche
Spaansche
Italiaansche
PLAATS met meer dan 500.000 inw.
Plaatsen 100.000
Plaatsen 50.000
Plaatsen minder 50.000
Spoorwegen. Ontw. Spoorwegen. Vestingen.
SAHARA OF GROOTE WOESTIJN
Libysche Woestijn
Arabische Woestijn
Groote Nedsjed
ARABISCHE ZEE
GOLF VAN GUINEA
ATLANTISCHE OCEAAN
INDISCHE OCEAAN
MIDDELLANDSCHE ZEE
ALGERIË EN TUNIS.
Schaal 1:10.000.000
Meridiaan 0 v. Gr.
Groningen J.B. Wolters.
Lith. v.d. Weijer Groningen.

Gron. J. B. Wolters.

Lith. v. d. Weijer Gron.

N. America 41

Groningen. J.B. Wolters.

Lith. v.d. Weijer Groningen.

Groningen J.B. Wolters.

Lith. v.d. Weijer Groningen.

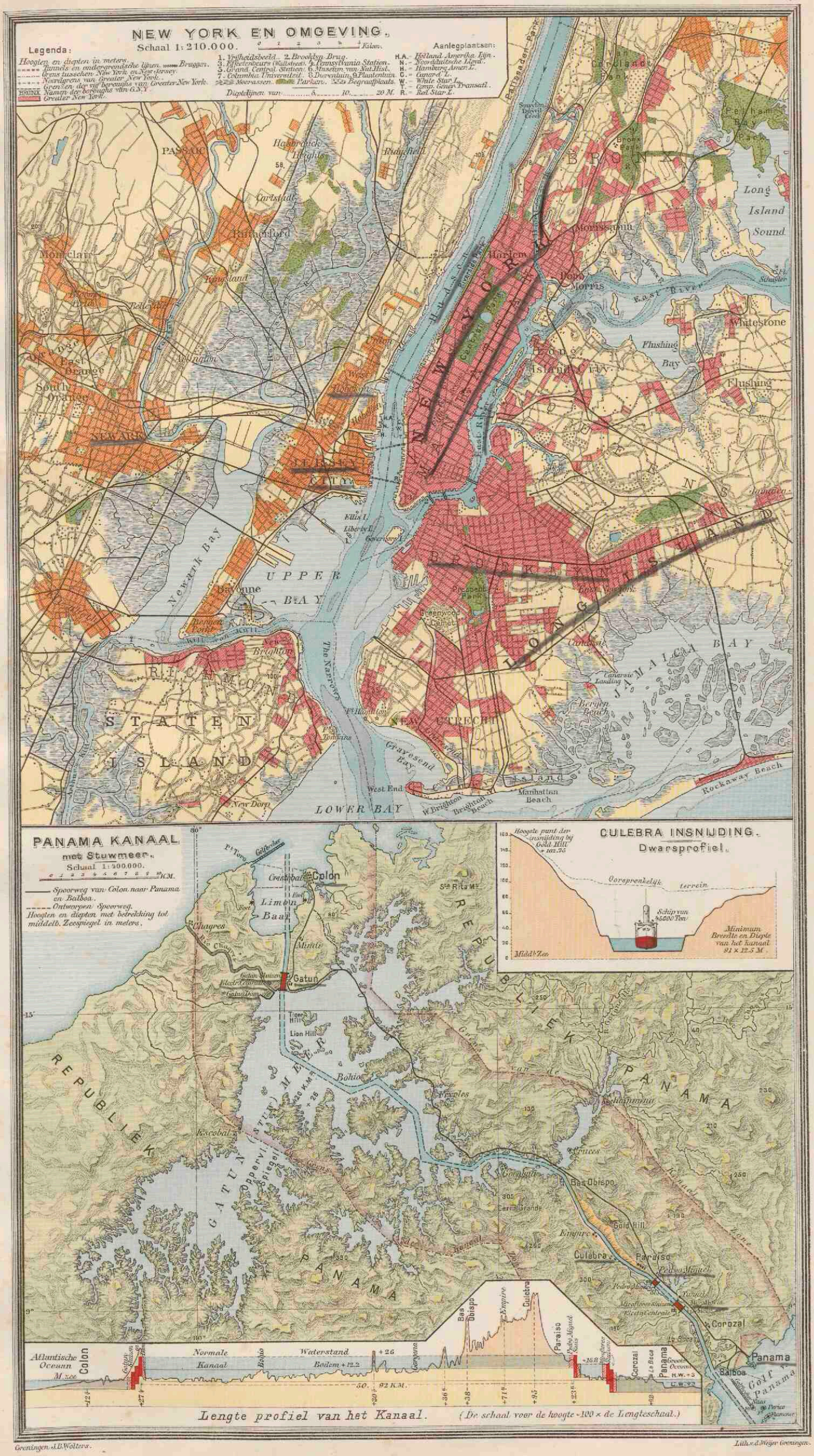

Groningen. J.B. Wolters.

Lith. v. d. Weijer Groningen.

United States 44
Mexico.

DE VEREENIGDE STATEN EN MEXICO.
Schaal 1: 12.000.000.
PLAATSEN van meer dan 1 mill. inw.
PLAATS 1 mill. — 500.000
Plaatsen 500.000 — 100.000
Plaatsen 100.000 — 50.000
Plaatsen minder dan 50.000
De namen der Staten in de V.St. en Mexico zijn aangegeven als CALIFORNIE.
die der territoriën in Mexico als NEDER-CALIFORNIE.
Indian Reservations. National Parks.
De namen der hoofdsteden zijn onderstreept. De namen van staten in Mexico gelijkluidende met den naam der hoofdstad, zijn niet vermeld.
De diepte der zee is in twee tinten aangeduid: tot 200 M. en dieper dan 200 M.
GOLF VAN MEXICO
ATLANTISCHE OCEAAN
STILLE OCEAAN
Groningen J.B. Wolters.
Lith. v.d. Weijer Groningen.

Z. Amerika 45.

Groningen J. B. Wolters.

Lith v.d. Weijer Groningen.

Surinam, Guyana, 46
M-e W-India

SURINAME.
Schaal 1: 3.000.000.
GUYANA.
Schaal 1: 12.000.000.
MIDDEL-AMERIKA EN WEST-INDIË.
Schaal 1:12.000.000.
Britsche
Fransche
Deensche
Nederlandsche bezittingen.
De diepte der zee is in twee tinten aangegeven: tot 200 M. en meer dan 200 M.
ATLANTISCHE OCEAAN
GROOTE ANTILLEN
Eilanden onder den Wind
CARIBISCHE ZEE
GOLF VAN MEXICO
Golf v. Darien
Golf v. Panama
Mosquito Golf
Columbus
W.L. 75 v.Gr.

Australie 47

Groningen J.B. Walters.

Lith. v. d. Weijer Groningen.